

Betreft: Verzoek opname scholenplan voor stichten van een nieuwe basisschool

Bijlagen: Statuten van de stichting
Uittreksel van de kamer van koophandel

Datum: Renkum, 25-01-2011

Geacht College,

1. Bijgevoegd is de stichtingsacte. De Stichting heeft als doel het geven van onderwijs en heeft geen winstoogmerk conform artikel 55 van de Wet op het primair onderwijs (WPO).
2. Het voedingsgebied van de school is Elst en omstreken.
3. De school zal gevestigd worden te Elst
4. Het bestuur streeft er naar de bekostiging op 1 augustus 2012 in te laten gaan.
5. Het bestuur deelt u mee dat als stichtingsnorm, als bedoeld in artikel 77 lid 1 WPO, het getal 200 wordt aangehouden.
6. De richting van de school zal zijn: algemeen bijzonder. De school zal aangesloten zijn bij de VBS.
7. De prognose waaruit blijkt dat de school aan de stichtingsnormen voldoet zal binnen enkele weken worden toegezonden.
8. Bijgevoegd is een uittreksel van de KvK waaruit blijkt dat ondergetekende bevoegd is om deze aanvraag te doen.

M. van Mourik
Voorzitter

E. Snelders
secretaris:

Bestuursadres: Lindelaan 23
6871 DW Renkum
0317-350918 of 06-45255033

Waarom democratisch onderwijs?

Vanuit stichting Democratisch Onderwijs De Vallei wordt er een aanvraag gedaan bij de gemeente Elst voor de stichting van een nieuwe school op algemeen bijzondere grondslag. De school zal de onderwijskundige visie van het democratisch onderwijs hebben.

De school wordt opgericht als **maatschappelijk initiatief van ouders**. De motivatie voor het initiatief is dat er te veel kinderen niet het onderwijs krijgen waar ze gelukkig van worden. Daarnaast willen de ouders en leerkrachten **het onderwijs vernieuwen opdat het voldoet aan de eisen van deze tijd**.

De maatschappij is onder invloed van vele factoren ingrijpend veranderd, denk aan de **internetrevolutie en globalisering**. Dit heeft enerzijds gevolgen voor de manier waarop het **onderwijs vorm** kan krijgen. Anderzijds stelt deze tijd geheel andere **eisen aan de vaardigheden, competenties en kennis** die leerlingen zich eigen moeten maken.

In traditioneel onderwijs blijkt het moeilijk om veranderingen door te voeren. Er wordt altijd voort gebouwd op de bestaande situatie waardoor vernieuwingsprocessen traag verlopen. **Een nieuwe school met een geheel nieuw onderwijsconcept heeft daardoor een voorsprong**.

Democratisch onderwijs is de **ideale plek om nieuwe ideeën en doelen verder uit te werken**.

Een ander belangrijk argument voor de ontwikkeling van ander onderwijs is dat door een andere benadering ook een aantal **hardnekkige problemen zoals we die kennen uit het traditionele onderwijs opgelost kunnen worden**. Het gaat hierbij om zaken als "weer samen naar school", pesten, passend onderwijs, burgerschapsvorming en ondernemerschap. Onderwerpen die al langere tijd hoog op de politieke agenda staan.

Bijlagen

In de bijlagen vindt u verder allereerst meer over de opzet van onze democratische school. Daarna volgt een beschrijving van de methodiek ontwikkeld in het democratisch onderwijs waardoor problemen waar het traditionele onderwijs mee kampt in het democratisch onderwijs niet voorkomen oplost. Als laatste vindt u een aantal maatschappelijke tendensen belicht waarvan de school het belangrijk vindt dat deze een plaats krijgen in het onderwijs.

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1

Wat is democratisch onderwijs?

Hoewel de verschillende scholen voor democratisch onderwijs over de wereld niet allemaal precies hetzelfde zijn, zijn er toch een heel aantal kenmerken die je op elke school zult vinden.

Eén van de belangrijkste kenmerken van democratisch onderwijs is dat elk kind zijn eigen leerweg volgt in zijn eigen tempo op zijn eigen manier. Daarmee is elk kind eigenaar van zijn eigen leerproces. Dit houdt ook in dat elk kind op een ander punt eindigt. Het onderwijs stelt zich ten doel kinderen zo te begeleiden dat elk kind aan het einde van het traject ieder een zo passend mogelijke vervolgopleiding kan doen. Onderwijs betekent nu juist niet dat er veel tijd en geld wordt gespendeerd om kinderen allemaal naar een zelfde gemiddeld niveau te tillen. De diversiteit tussen mensen is uitgangspunt.

Ook maatschappij breed ziet democratisch onderwijs deze diversiteit als gewenste ontwikkeling. Elke leerling leert in het onderwijs waar zijn talenten liggen en heeft gewerkt aan de ontwikkeling ervan. Voor "later" betekent dit dat ieder met zijn unieke talenten een niche invult in het maatschappelijk belang en dat ieder daarvoor op zijn manier gewaardeerd wordt. Je hoeft niet alles zelf te kunnen en te kennen. Door samen te werken, talenten te ontplooien en elkaar aan te vullen komen we als maatschappij als geheel verder. Het ontwikkelen van competenties en vaardigheden om deel te nemen in en leiding te geven aan dit soort processen behoren op een democratische school ook als vanzelfsprekend tot het onderwijs.

Binnen het democratisch onderwijs is een integrale werkwijze ontwikkeld. Een van de eerste zaken die opvalt bij democratisch onderwijs is dat er geen klassen zijn met kinderen van dezelfde leeftijd. Kinderen zijn in groepjes of individueel met een activiteit bezig. Deze leeftijdsmix is essentieel voor het onderwijs. Doordat ze in één groep zitten kan elk kind aansluiting vinden met andere kinderen van een gelijk ontwikkelingsniveau ongeacht de leeftijd en leren ze van de kinderen die in hun ontwikkeling verder zijn. Bovendien zorgt de leeftijdsmix ervoor dat ook minder en meer begaafde kinderen of kinderen met extra zorg, door de groep als 'gewoon' gezien worden. De overeenkomst tussen de kinderen is dat iedereen anders is.

Met democratisch onderwijs, worden veel vaardigheden geleerd via praktijksituaties. Het uitgangspunt is altijd de wens van het kind. Als je aan kinderen vraagt wat ze willen, dan noemen ze zaken als: hutten bouwen, naar het zwembad, met waterballonnen spelen en computerspelletjes doen. Deze wensen zijn het uitgangspunt van het onderwijs. De kinderen krijgen de verantwoordelijkheid om zelf zorg te dragen voor de uitvoering van hun wensen. Leren krijgt op deze manier een heel andere vorm.

Het rekenen met geld krijgt voor de kinderen bijvoorbeeld veel meer betekenis, als de kinderen met echt geld boodschappen doen in een winkel, dan wanneer ze uit een boekje een geldsom uitrekenen. Het opzoeken van de tarieven en openingstijden uit tabellen op het internet krijgt voor kinderen meer zeggingskracht als ze dit nodig hebben om een Efteling uitstapje te organiseren. Als kinderen op die manier hun vaardigheden leren, begrijpen ze eerder en beter wat ze nou eigenlijk aan het doen zijn; ze zijn ervaringsgericht aan het leren. Daarnaast wordt meteen duidelijk waarom ze dit moeten leren. De kinderen komen er zelf achter dat ze het nodig hebben voor het functioneren in de maatschappij. De motivatie om te leren wordt hierdoor sterk vergroot. Leren wordt echt leuk!

Daarnaast is het bij democratisch onderwijs natuurlijk mogelijk voor kinderen om op meer formele wijzen te leren. Hiertoe zijn per vakgebied verschillende (digitale)leermethoden aanwezig. Samen met een begeleider maakt een kind een keuze uit de methoden. Mocht een niet aanwezige methode het +meest passend zijn dan is er budget om deze aan te schaffen.

Om de competenties en talenten op het gebied van besturen, samenwerken, overleggen, conflicten hanteren, leidinggeven enz. te kunnen ontplooien ligt ook het bestuur van de school deels in handen van de kinderen.

Kinderen op een democratische school beslissen met elkaar over verschillende zaken die hen direct aangaan in de wekelijkse schoolvergadering. Er is elke week een ander kind voorzitter. De voorzitter wordt gekozen door de groep en leidt de vergadering. Agendapunten voor de vergadering worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter. De schoolvergadering heeft in de school een soortgelijke functie als de regering namelijk:

- de verdeling van geld
- maken van regels en afspraken

De kinderen beslissen over de besteding van een bepaald budget. Ze moeten daar zaken van bekostigen als knutselmateriaal, kookmateriaal, speelgoed voor binnen en buiten, techniekprojecten, muziekprojecten, sportevenementen en organisatie van feesten (bijvoorbeeld Sinterklaas, gala's en schoolpicnics), schoolreisjes en musea bezoeken, schoolbibliotheek, moestuinen, inhuren van experts van buiten (zoals voor een workshop djembe, karate of yoga). De kinderen maken elk jaar met elkaar de begroting en stellen vast hoeveel geld er naar

welk onderdeel gaat op basis van de uitgaven van het vorig jaar en de wensen van de leerlingen voor dat komende jaar.

De onderzoekskring kan gezien worden als het juridisch systeem van de school. In de onderzoekskring worden klachten behandeld die ontstaan zijn door overtreding van afspraken. Kinderen kunnen schriftelijk klachten indienen over andere kinderen of over leerkrachten. Leerkrachten kunnen ook schriftelijk klachten indienen over kinderen of over andere leerkrachten. De klachten worden behandeld door de onderzoekskring die functioneert als mediator tussen de indiener van de klacht en degene waar de klacht over gaat. Er wordt samen gezocht naar een oplossing waarbij we niet uitgaan van strafmaatregelen maar van herstellen van de schade. Dit kan letterlijk herstellen zijn maar ook het herstellen van de relatie. We werken met methodes als geweldloze communicatie en de Gordon methode die uitgaan van waarden als ik-boodschappen en zelfreflectie.

Om zicht te houden op de ontwikkelingen van de kinderen en hun zeer diverse ontwikkelingstrajecten is een eigen leerlingvolgsysteem ontwikkeld genaamd "Spectrovita". Het systeem werkt met leerlijnen van alle vakgebieden t/m groep 8. Het is zo ontwikkeld dat niet alleen leerkrachten informatie kunnen invullen en raadplegen maar ook de leerling zelf en de ouders of verzorgers. In Spectrovita wordt elk kind individueel gevolgd en wordt het kind alleen maar vergeleken met zichzelf. De focus ligt op de talenten van de kinderen. Het resultaat van deze manier van volgen is dat kinderen geen angst ontwikkelen om niet goed genoeg te zijn. Er wordt weer echt gekeken naar de kinderen. Door het toetsen niet gestandaardiseerd te laten verlopen maar door deze manier van waardevrije observaties, is er weer ruimte voor de nuances.

In deze twee pagina's hebben we getracht u een beeld te geven van het democratisch onderwijs. Dat is niet uitputtend. Graag verwijzen we u naar de websites:

- www.democratischescholen.nl
- www.natuurlijkleren.net

Bijlage 2

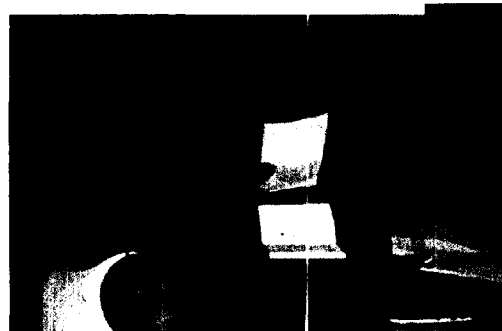
De innovatieve bijdrage van democratisch onderwijs – de politieke agenda

Op verschillende manieren probeert de overheid het onderwijsveld aan te zetten om problemen die zij als overheid signaleren op te lossen. Een heel aantal van die problemen die hoog op de politieke agenda prijken zijn op een democratisch school niet meer van toepassing omdat ze makkelijk opgelost kunnen worden of omdat ze in dat concept geen probleem meer zijn. Reden is dat een democratische school een aantal methodieken en instrumenten heeft ontwikkeld waardoor deze “problemen” geen problemen meer zijn en soms zelfs zijn omgevormd tot de kracht van het onderwijs.

1. Burgerschap

De Onderwijsraad is een onafhankelijk adviescollege, opgericht in 1919. De raad adviseert, gevraagd en ongevraagd, over hoofdlijnen van het beleid en de wetgeving op het gebied van het onderwijs. In 2003 bracht zij advies uit over de bevordering van burgerschap in het onderwijs.¹ De reden van haar advies formuleert de Onderwijsraad als volgt: “Sociale vorming is een belangrijk deel van de opvoeding van kinderen en jongeren. De Onderwijsraad vindt dat scholen hierin een taak hebben. Het onderwijs moet leerlingen leren samen te leven.”² Een belangrijk element van burgerschap vindt de raad is: “de bereidheid en het vermogen onderdeel uit te maken van een gemeenschap en daaraan bij te dragen”. In een school betekent dit volgens de Onderwijsraad dat leerlingen deel uit maken van de school als *microgemeenschap*. Voor een basisschool is het daarom bijvoorbeeld belangrijk dat zij methoden ontwikkelen die het beschaafd omgaan met elkaar bevorderen en participatieprojecten opstarten zoals schoolrechtbanken. Voorts merkt de onderwijsraad op dat burgerschap eigenlijk geen apart vak is maar dat het een houding, kennis en vaardigheden betreft die door de vakken heen gaan. Dit advies is vervolgens grotendeels overgenomen in het wetsvoorstel “bevordering actief burgerschap en sociale integratie” (nr. 29666). Eind 2005 werd dit door tweede en eerste kamer aangenomen. In een commentaar bij de wet stelt de overheid:

“Burgerschapsvorming kan dus vele doelen dienen en is niet zomaar bedoeld om ‘brave Hendriken’ voort te brengen. Met het programma dat wij ontwikkelen leggen we de nadruk op *democratisch burgerschap*: leerlingen de kennis, houding en vaardigheden laten verwerven die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in onze democratische samenleving. ‘Goed functioneren’ betekent o.a. een bijdrage leveren aan de gemeenschap, je medeverantwoordelijk voelen, open staan voor verschillen, bereid zijn democratisch gedrag te vertonen, een mening kunnen vormen en kritisch kunnen omgaan met informatie.”

¹ Advies *Onderwijs en burgerschap. Een voorname rol voor onderwijsinstellingen en overheid*, uitgebracht aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Nr. 20030212/734, september 2003. Uitgave van de Onderwijsraad, Den Haag, 2003. ISBN 90-77293-10-8

² <http://www.onderwijsraad.nl/dossiers/de-sociale-functie-van-de-school>

Wat doet een democratische school?

Schoolvergadering

Kinderen beslissen met elkaar over allerlei zaken die hen direct aangaan. Dit doen ze in de wekelijkse schoolvergadering. Er is elke week een ander kind de voorzitter. De voorzitter wordt gekozen door de groep en leidt de vergadering. Agendapunten voor de vergadering worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter. De schoolvergadering heeft in de school een soortgelijke functie als de regering namelijk:

- de verdeling van geld
- en maken van afspraken

De kinderen beslissen over de besteding van een budget. Ze moeten daar zaken van bekostigen als knutselmateriaal, kookmateriaal, speelgoed voor binnen en buiten, techniekprojecten, muziekprojecten, sportevenementen en organisatie van feesten (kerst en sinterklaas) , schoolreisjes en musea bezoeken, schoolbibliotheek, moestuinen, inhuren van experts van buiten (zoals voor een workshop djembe, karate of yoga e.a.). De kinderen maken elk jaar met elkaar de begroting en stellen vast hoeveel geld er naar welk onderdeel gaat op basis van de uitgaven van het vorig jaar. De knutselhoek krijgt bijvoorbeeld honderd euro per maand. Als de verf op is bestellen kinderen deze zelf of zorgen op een andere manier dat dit aangevuld wordt. Ze moeten zelf zorgen voor de financiële verantwoording. Uiteraard helpen de leerkrachten bij al deze processen in de school. Lezen, rekenen, schrijven, omgaan met elkaar, vergadertechnieken, budgetbeheersing, strategisch plannen, organiseren en zelfstandigheid zijn vaardigheden die kinderen hierbij leren als middel om hun doel te bereiken. De schoolvakken zijn geen doel meer maar een middel, wat zorgt voor verhoging van de motivatie om deze vaardigheden te leren. De vaardigheden worden betekenisvol voor de kinderen.

Naast de verdeling van geld worden in de schoolvergadering met elkaar alle afspraken gemaakt die gelden in de school. Er geldt als basisregel dat we ons houden aan de Nederlandse wet. Als kinderen dingen bedenken die ze willen afspreken met elkaar moeten ze daar rekening mee houden. Bijvoorbeeld als kinderen een hut buiten willen timmeren moeten ze een plan indienen (ruimtelijke ordening) waar hij dan komt te staan op het terrein. Hij mag niet belemmerend zijn voor het uitzicht van de burens in verband met de wettelijke maximale hoogte van schuttingen en hij mag niet gevaarlijk zijn.

Het resultaat is dat kinderen, op deze manier, in aanraking komen met zaken als rekening houden met de buurt, met elkaar en de Nederlandse wetgeving. Ze voelen zich verantwoordelijkheid voor de school want het is hun school en daarmee ontstaat een verantwoordelijkheidsgevoel naar de omgeving. De kinderen leren hoe de maatschappij in elkaar zit. Ze leren plannen, vergadertechnieken, communicatiemethoden, rekening houden met elkaar, notulen maken, organiseren, schrijven, budgetteren, rekenen en verantwoording afleggen. Kinderen voelen dat ze invloed kunnen uitoefenen wat hun zelfstandigheid en motivatie zeer vergroot.

Onderzoekskring

De onderzoekskring kan gezien worden als het juridisch systeem van de school. Net als in het Nederland zijn deze twee instituten (een regering en een juridisch systeem) samen nodig om de maatschappij te laten functioneren. In de onderzoekskring worden klachten behandeld die ontstaan zijn

door overtreding van afspraken. Kinderen kunnen schriftelijk klachten indienen over andere kinderen of over leerkrachten. Leerkrachten kunnen ook schriftelijk klachten indienen over kinderen of over andere leerkrachten. De klachten worden behandeld door de onderzoekskring die functioneert als mediator tussen de indiener van de klacht en degene waar de klacht over gaat. Er wordt samen gezocht naar een oplossing waarbij we niet uitgaan van strafmaatregelen maar van herstellen van de schade. Dit kan letterlijk herstellen zijn maar ook het herstellen van de relatie. We werken met methodes als geweldloze communicatie en de Gordon methode die uitgaan van waarden als ik-boodschappen en zelfreflectie.

Het resultaat is dat niet alleen conflicten in de school hierdoor effectief worden opgelost maar kinderen leren ook vaardigheden als conflicthantering en invoelend luisteren naar de ander. Ze leren verantwoording nemen voor elkaars grenzen en ontwikkelen zelf reflecterend vermogen. Er wordt op een democratische school nauwelijks gepest mede door deze aanpak.

Participeren in de maatschappij

Kinderen doen boodschappen voor de school en komen zo in aanraking met de plaatselijke kleine ondernemers. (midden en kleinbedrijf) De ondernemers in de directe omgeving gaan deel uitmaken van hun leerkrachtige omgeving. Daarnaast laten we de kinderen zelf contact onderhouden met organisaties die ze nodig hebben bij het regelen van allerlei zaken. Bellen met een bedrijf om een excursie te regelen of met een glas herstel bedrijf als er een ruitje sneuvelt.

2. Omgaan met geld

Het verantwoord met geld omgaan is een maatschappelijk probleem dat veel aandacht verdient. Onderzoek wijst uit dat het nodig is om jongeren te leren omgaan met geld. Het onderwijs speelt daarin een belangrijke rol. Door jongeren hier al op de basisschool en het voortgezet onderwijs bewust van te maken, zullen zij beseffen dat ze een eigen verantwoordelijkheid hebben. Immers, jong geleerd is oud gedaan.

Wijzer in geldzaken organiseert samen met School TV en vele andere partijen van 13 tot en met 19 september de Week van het geld. Dit is een speciaal project over geld voor het primair onderwijs. Alle activiteiten zijn er op gericht om kinderen van 4 tot en met 12 jaar te leren omgaan met geld.³

Wat doet een democratische school?

budgetsysteem

Omgaan met geld leer je als je geld krijgt om mee om te gaan. Op een democratische school beheren de kinderen een bepaald bedrag per jaar. Ze maken daarvoor elk jaar een begroting. Het geld wordt besteed aan zaken die hen aangaan in de school, zoals het knutselmateriaal, de keukeningrediënten, de techniekhoek, de schoolbibliotheek, schoolreisjes en excursies, sportdagen en het uitnodigen van experts van buiten.

³ <http://www.wijzeringeldzaken.nl/home.aspx>

Kinderen plannen op basis van de uitgaven van vorig jaar en hun wensen hoeveel er naar welk budget gaat. Door de begroting te maken komt er inzicht in hoeveel er dan per maand beschikbaar is voor elk van de bestedingsgebieden. De knutselhoek heeft bijvoorbeeld 100 euro per maand. Als de verf op is gaan kinderen dit zelf bestellen of ze gaan naar de winkel. Kinderen moeten hun inkopen verantwoorden. Ze moeten een bonnetje meenemen, in de budgettenmap opschrijven hoeveel ze hebben uitgegeven, waaraan ze het hebben uitgegeven en uitrekenen wat er nu nog over is van het te besteden budget. Kinderen die nog niet kunnen rekenen worden natuurlijk geholpen. Soms door oudere kinderen en soms door de leerkracht. Gaandeweg leren ze het zelf te doen.

Het resultaat van deze aanpak is dat alle kinderen leren rekenen en met geld omgaan. Daarnaast leren ze plannen, verantwoorden en organiseren. Kinderen worden wijzer in geldzaken en leren de dingen op de manier zoals het in het echte leven ook gaat. Leren rekenen wordt betekenisvol voor kinderen.

3. Ondernemerschap

De overheid vindt ondernemerschap een van de belangrijkste pijlers van onze economie. Om er voor te zorgen dat ook jongeren het ondernemerschap zullen ambiëren heeft zij een aantal stimulerings- en subsidieprogramma's in het leven geroepen gericht op het onderwijs.⁴⁵

Wat doet een democratische school?

kinderen organiseren hun eigen activiteiten

Ondernemerschap kan niet ontwikkeld worden door het aanbieden van lesjes maar door de ervaring van zelf doen. Wat kinderen nodig hebben om ondernemerschap te ontwikkelen is vooral de ruimte en tijd en mogelijkheden om het zelf te doen. Daarvoor dienen wij ze los te laten. Op een democratische school krijgen kinderen de mogelijkheden, de tijd en de ruimte om zelf te organiseren. Dit kan vele vormen aannemen. Kinderen organiseren feesten, workshops, schoolreisjes maar ook het bakken van een taart of het bouwen van een hut geeft stimulans om ondernemersvaardigheden te ontwikkelen.

- We gaan uit van mogelijkheden niet van onmogelijkheden

Als een kind iets graag wil is het antwoord nooit dat het niet kan maar de "tegenvraag: "Hoe ga je het regelen"? wordt gesteld. Kinderen vragen vaak dingen als: We willen een keer op school slapen. We willen

⁴ <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/onderwijs-en-ondernemerschap/stimuleren-onderwijs-en-ondernemen>

⁵ <http://www.onderwijsonderneemt.nl/primaironderwijs>

naar de Efteling. We willen een bioscoop op school, een theater, een klimtoestel, een galafeest, een kampvuur, e.a. Wij helpen de kinderen om uit te zoeken of hun wens gerealiseerd kan worden. Soms kan dat en soms lukt dat niet. Het gaat hierbij niet om het resultaat maar om het proces.

- **Eigen verantwoordelijkheid voor realisatie van wensen**

Kinderen regelen zelf alles wat met hun wens te maken heeft. Als ze niks doen bereiken ze niet hun doel. Ze worden daarbij begeleid door de leerkracht. Die ze door alle moeilijkheden heen helpt. Vaardigheden als lezen, rekenen, schrijven, organiseren, communiceren, budgetteren en heel veel anderen worden gaandeweg geleerd als onderdeel van het proces.

- **Personeel is niet aan handen gebonden**

De leerkracht die een vast programma heeft, heeft geen tijd en gelegenheid om in te springen op wensen van kinderen en daarmee de kracht van motivatie te benutten. Personeel moet dus ook ruimte, tijd en mogelijkheden hebben om flexibel te kunnen inzetten. Als we alles van tevoren vastleggen, willen controleren en planmatig aanpakken verliezen we één van de grootste '*leerkrachten*' namelijk de kracht van de innerlijke motivatie van kinderen.

- **Budgetsysteem**

kinderen beheren zelf geld waarmee ze vorm kunnen geven aan hun wensen. Soms is dit genoeg en soms moeten ze creatief zijn omdat er niet genoeg is. Er zijn voorbeelden waarbij kinderen eerst een enquête onder de ouders hielden om te inventariseren of ze bereid waren een extra bedrag te betalen voor een schoolkamp. Daarna werd het geld geïnd en konden ze verder vormgeven aan hun verlangens. Geld werkt als stimulans om te beginnen en een te kort werkt als een stimulans om creatief te zijn.

- **De school is voor de kinderen maar ook VAN de kinderen**

Deze houding zorgt ervoor dat kinderen zich verantwoordelijk gaan voelen voor het reilen en zeilen van hun organisatie. Ze nemen die taak ook echt bloedserius. Dit wil niet zeggen dat ze eindverantwoordelijk zijn maar ze maken zich wel degelijk zorgen als er bijvoorbeeld nog geen nieuwe schoolgidsen zijn voor nieuwe ouders of ze bemoeien zich met het maken van de kalender van het volgende schooljaar. Ze regelen een deel van de post en hebben zeggenschap in de benoeming van nieuw personeel. Als een school bedoeld is **voor** de kinderen geef de school dan ook **aan** de kinderen. Leer ze onder begeleiding om hun eigen organisatie te besturen en ze leren alles wat ze nodig hebben.

- **Spelen!!**

Om te leren ondernemend te denken is het allerbelangrijkste vak SPELEN!!!! Wij kunnen dat niet genoeg benadrukken. Spelen is ontwikkelen van creativiteit en fantasie. Spelen samen met een grote groep kinderen is van levensbelang. Elk zoogdier leert hoe hij volwassen moet zijn en zich moet handhaven door te spelen. Voor mensen is dat niet anders. Door te spelen worden de hersenen van kinderen zo ontwikkeld dat ze creatief kunnen zijn, flexibel kunnen redeneren en buiten de kaders kunnen denken. Als wij kinderen van nu de mogelijkheden willen geven om zich te handhaven in een wereld die er totaal anders uitziet als zij volwassen zijn moeten we ze laten spelen, spelen, spelen, spelen, spelen, spelen, spelen en spelen.

Het resultaat van de manier van werken is dat kinderen veel ondernemend bezig zijn. De basisschoolkinderen van nu moeten zich over zo'n 15 tot 20 jaar in de maatschappij zien te redden. Zij moeten dan problemen oplossen die we nu nog niet hebben en werken met technologie die we nu nog niet uitgevonden hebben. De overheid heeft gelijk dat ze deze kinderen voor deze uitdagingen wil klaarstomen. De kinderen moeten dus vooral leren om buiten de kaders te denken, om creatief te denken en om zelfstandig te denken. Ondernemersvaardigheden zijn onmisbaar. Kinderen leren denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden. Ze leren ruimte te vinden voor ideeën waar dat er eerst niet leek te zijn. Ze geven sturing aan hun eigen school en hun eigen leven waarmee ze verantwoordelijk en zelfstandig worden.

4. Weer Samen Naar School en Passend Onderwijs

Door middel van "dossiers" probeert de rijksoverheid problemen in het onderwijs op te lossen en innovaties te implementeren. Wanneer minister en kamer het eens zijn geworden over het zogenaamde dossier krijgt zo'n document meestal de vorm van een programma waar scholen al-dan-niet vrijwillig aan mee kunnen doen.

In haar dossier "Weer samen naar school" (WSNS) stelt de overheid:

Weer Samen Naar School (WSNS) is een project met als doel kinderen, die extra zorg en begeleiding nodig hebben, zoveel mogelijk op een reguliere basisschool te houden. Het gaat voornamelijk om leerlingen die moeite hebben met leren of die gedragsproblemen hebben. Dit zijn bijvoorbeeld leerlingen met ADHD, dyslexie of bepaalde vormen van autisme. Ook hoogbegaafde leerlingen hebben vaak extra aandacht nodig.⁶

In haar dossier Passend Onderwijs zegt de overheid:

Passend onderwijs betekent dat elk kind onderwijs krijgt dat het beste bij zijn of haar talenten en beperkingen past. Ook de kinderen met een stoornis, ernstige ziekte of handicap. Zij kunnen extra hulp krijgen op een reguliere school of op een school voor speciaal onderwijs. Om te garanderen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past, wordt per 1 augustus 2012 de zorgplicht ingevoerd. Scholen en schoolbesturen worden dan verplicht te zorgen voor een passende onderwijsplek en passend onderwijs voor elke leerling.⁷

Wat doet een democratische school?

Essentie van het onderwijs op een democratische school is dat elk kind zijn eigen leerweg volgt in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Hierdoor is het mogelijk om alle kinderen passend onderwijs te bieden. Dat

⁶ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/vragen-en-antwoorden/wat-is-het-project-weer-samen-naar-school-wsns.html>

⁷ <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs>

betekent dat zowel kinderen met een zogenaamd rugzakje als hoogbegaafde kinderen zichzelf niet ervaren als bijzonder of als buitenbeentje maar gefocust aan de slag zijn met het ontwikkelen van hun talenten net zoals alle andere kinderen op school. De school gaat niet uit van de onmogelijkheden van kinderen, maar juist van hun mogelijkheden.

Om de ontwikkeling van de talenten van alle kinderen – dus ook die van kinderen met een rugzakje en die van de hoogbegaafde kinderen- goed te kunnen begeleiden heeft democratisch onderwijs een aantal methoden en instrumenten ontwikkeld.

Leeftijdsmix

Een van de eerste dingen die opvalt als je de school binnenloopt is dat er geen klassen lijken te zijn en groepjes kinderen her-en-der in de school bezig zijn met een activiteit. Een groepje kinderen kan buiten bezig zijn met het bouwen van een hut, een ander kind is binnen aan het pianospelen, een groepje is in de keuken bezig een beslag te maken en een aantal kinderen werkt in de studieruimte aan een Engelse les of zitten achter de computer. De leeftijden van de kinderen in de groepjes varieert. De keuze voor de leeftijdsmix is gemaakt omdat uit veel onderwijskundige literatuur en ook uit de praktijk van het democratisch onderwijs blijkt dat niet elk kind hetzelfde, in hetzelfde tempo en op dezelfde manier ontwikkelt. Het kan heel goed zijn dat in het unieke traject dat elk kind volgt het met taal al op niveau groep 8 zit maar met rekenen nog op niveau groep 6. Bij democratisch onderwijs zien we ook nogal eens dat kinderen bepaalde ontwikkelingsstappen tijdelijk overslaan of top-down leren. Door geen grenzen aan leeftijd te stellen kunnen kinderen hun eigen pad uitstippelen. Doordat ze in één groep zitten kan elk kind aansluiting vinden met andere kinderen van een gelijk ontwikkelingsniveau ongeacht de leeftijd. Bovendien zorgt de leeftijdsmix ervoor dat ook kinderen met extra zorg en hoogbegaafde kinderen door de groep als 'gewoon' gezien worden. De overeenkomst tussen de kinderen is dat iedereen anders is.

Ruimte in keuze van materiaal

Democratisch onderwijs werkt niet met één methode voor een bepaald vak waar elk kind dan les uit krijgt. Voor, bijvoorbeeld rekenen, kunnen er vier verschillende methodes in de kast staan waar het kind zelf een keuze uit kan maken. Daarnaast werken we veel met methode onafhankelijk materiaal. Veel kinderen werken met lessen via de computer. Elk kind krijgt begeleiding bij de keuze voor een bepaald lesmateriaal. Elk kind gebruikt dus het materiaal wat voor hem of haar het beste past. De leerkracht begeleidt het kind in het maken van die keuze. De leerkracht in de studieruimte heeft behalve de methodes uit de kast ook een bepaald budget waar extra materiaal van gekocht kan worden. De leerkracht kan zelf beslissen of er voor een bepaald kind extra materiaal nodig is, maar veelal beslist zij of hij samen met het kind om materiaal bij te bestellen.

Het resultaat is dat kinderen materiaal krijgen wat passend is voor hun situatie en wensen. Het verhoogt de motivatie om ermee aan de slag te gaan en het proces van zoeken naar materiaal is tevens een leermoment waarin de leerkracht en het kind iets leert over het niveau waar het kind zit in zijn ontwikkeling.

Doorlopende leerlijn

Een doorlopende leerlijn houdt in dat kinderen in hun eigen tempo kunnen doorleren. Dit impliceert automatisch dat geen enkel kind dezelfde leerlijn doorloopt als zijn medeleerlingen. Elk kind heeft een eigen ontwikkelingsprofiel. Snel zijn op taalkundig gebied houdt niet altijd in dat ze ook snel zijn op wiskundig gebied. Een kind moet daarin kunnen verschillen van anderen zonder daarom veroordeeld te worden. De leeftijdsmix bij democratisch onderwijs houdt in dat elk kind altijd een ander kind kan vinden die in de zone van de naaste ontwikkeling zit en waar ze zich dus aan op kunnen trekken. Elk kind kan zijn eigen materiaal kiezen en zijn eigen tempo per vak bepalen. Spectrovita is een volgsysteem dat ontwikkeling zichtbaar maakt per

ontwikkelingsgebied zonder dat er sprake is van vergelijking met andere kinderen. Een kind wordt uitsluitend vergeleken met zichzelf.

Elk kind zijn eigen leerweg laten volgen op zijn eigen tempo en zijn eigen manier houdt ook in dat elk kind op een ander punt eindigt. We kunnen niet verwachten dat alle kinderen aan het eind van het traject allemaal *hetzelfde* kunnen en kennen. Het wordt tijd om dat los te laten en te accepteren dat elk kind *het zijne* kan en kent. Maatschappij breed is dat een noodzakelijke ontwikkeling. Het betekent ook dat ieder met zijn unieke talenten een niche invult in het maatschappelijk belang en dat ieder daarvoor op zijn manier gewaardeerd wordt. Je hoeft niet meer alles zelf te kunnen en te kennen maar door samen te werken, talenten te ontplooiën en elkaar aan te vullen komt de maatschappij als geheel verder dan wanneer we alle mogelijke moeite steken om van kinderen een eenheidsworst te maken en ieder door dezelfde poort proberen te duwen.

Leerlingvolgsysteem Spectrovita

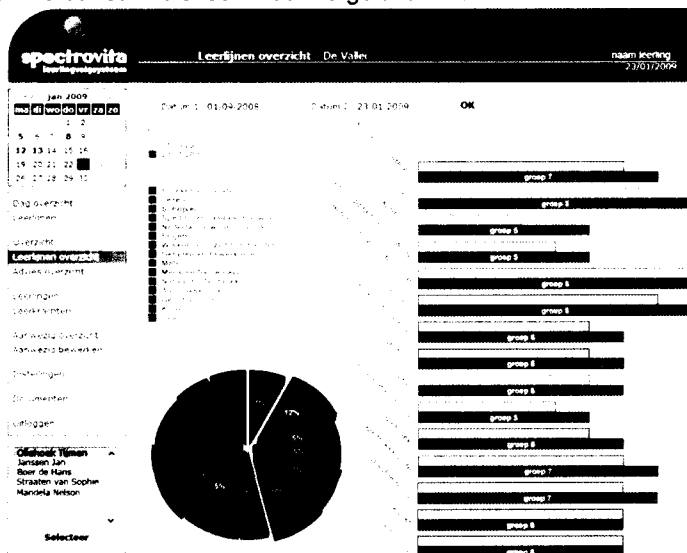
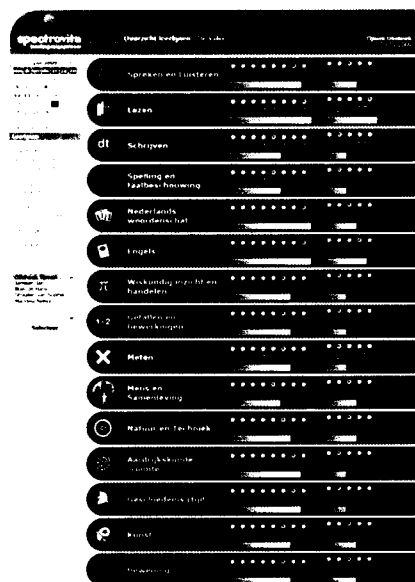
Passend onderwijs moet ook inhouden dat leerlingen zich niet op een vaststaand tempo en volgens een vaste ontwikkelen. Spectrovita is een digitaal leerlingvolgsysteem dat gebruikt wordt op basisscholen om de leerlingen te volgen in hun ontwikkeling. Het systeem werkt met leerlijnen van alle vakgebieden t/m groep 8.

Leerkrachten kunnen hun observaties van datgene wat kinderen al wel en nog niet beheersen eenvoudig bijhouden. De leerlijnen zijn dekkend voor de kerndoelen van het Primair Onderwijs. Spectrovita kan via internet met behulp van een inlognaam en wachtwoord worden bijgehouden. Het is zo ontwikkeld dat niet alleen leerkrachten informatie kunnen invullen en raadplegen maar ook de leerling zelf en de ouders of verzorgers.

Spectrovita zorgt ervoor dat kinderen goed gevolgd kunnen worden in hun ontwikkeling waarbij de focus ligt op hun talenten zonder afbreuk te doen aan hun uniciteit. Het systeem houdt elke observatie vast en geeft daarmee een weerspiegeling van de ontwikkeling die zich in de leerling voltrekt over een gekozen periode.

In Spectrovita wordt elk kind individueel gevolgd en wordt het kind alleen maar vergeleken met zichzelf. Het volgsysteem maakt het eigen ontwikkelingsprofiel van elk individueel kind zichtbaar. Dit is hiermee niet alleen een instrument voor de leerkracht maar ook voor de ouders en zeker ook voor het kind zelf.

Het resultaat van deze manier van volgen is dat kinderen geen angst ontwikkelen om niet goed genoeg te zijn. Er wordt weer echt gekeken naar de kinderen. Door het toetsen niet gestandaardiseerd te laten verlopen maar door deze manier van waarde vrije observaties, is er weer ruimte voor de nuances. Kinderen kunnen op hun eigen tempo dingen leren. Ze

worden niet meer geremd in de ontwikkeling van een bepaalde vaardigheid door het achterblijven van een andere vaardigheid wat in een systeem met een bepaald aanbod van leerstof per groep wel het geval is. Kortom het maakt passend onderwijs en de doorlopende leerlijn mogelijk.

5. VTB techniek

Het Platform Bèta Techniek heeft van de overheid de opdracht gekregen om te zorgen voor voldoende en kwalitatief goed opgeleide bèta's en technici. De doelstelling is in het Deltaplan Bèta/techniek als volgt geformuleerd:

"In 2010 15% meer uitstroom van studenten uit het bètatechnisch hoger onderwijs (ten opzichte van 2000) en een betere benutting van bestaand talent in bedrijven en onderzoeksinstituten "

Voor 2007 is als tussendoelstelling 15% extra instroom in het hoger bètatechnisch onderwijs (ten opzichte van 2000) geformuleerd. Om dit te realiseren is een benadering nodig over de gehele keten: een gecoördineerde aanpak van basisonderwijs tot arbeidsmarkt. Daarbij staat de (leer)loopbaan van de jongere centraal.

Reden dat de overheid goed opgeleide technici en beta-wetenschappers belangrijk vindt voor de toekomst van Nederland is hun economische betekenis. Zij stelt: "Een kenniseconomie draait immers op kenniswerkers en zo'n driekwart van die kenniswerkers is bèta of technicus".⁸

Wat doet democratisch onderwijs?

Meer hoogopgeleide bèta's bereik je niet door meer mensen te interesseren voor Bèta techniek maar door de mensen die al geïnteresseerd zijn de ruimte te geven hun talenten verder te ontplooien. Door democratisch onderwijs krijgen kinderen de mogelijkheid om eindeloos te experimenteren met allerlei vormen van techniek. Door het vanuit de werkelijkheid te benaderen en in de praktijk te brengen blijven kinderen veel gemotiveerder.

6. Musea bezoeken

Informatie vanuit de overheid: Musea vormen een belangrijke schakel tussen het cultureel erfgoed en de maatschappij en zijn daarbij van grote educatieve waarde. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) wil het museumbezoek van kinderen daarom stimuleren. De school kan daarbij in de ogen van het ministerie een cruciale rol spelen.

Wat doet democratisch onderwijs?

Op de school krijgen alle kinderen een museumjaarkaart. De ouders kunnen deze in de vakanties lenen van school. Kinderen kunnen zich elke maand inschrijven voor een museumbezoek. Ze organiseren de bezoeken zelf en hebben daar budget voor. Ouders rijden en begeleiden mee zodat het ook daar gestimuleerd wordt.

⁸ <http://www.platformbetatechniek.nl/?pid=37>

De resultaten van deze aanpak is dat kinderen alle mogelijkheden hebben om gebruik te maken van het educatieve aanbod wat de musea in Nederland te bieden hebben. Het stimuleert ouders om eens wat vaker in de vakanties met hun kinderen de musea te bezoeken. Behalve de musea zelf is ook de organisatie door de kinderen van de uitstapjes zeer leerzaam.

Een tip voor de overheid: het is niet mogelijk om als school museumjaarkaarten voor een groep kinderen in schoolverband makkelijk te bestellen omdat kinderkaarten alleen maar gekocht kunnen worden in gezinsverband. Om de kinderen dus te voorzien van een museumjaarkaart krijgt moet nu elke leerkracht bij een volwassene kaart krijgen en kan dan een 'gezin' vormen met maximaal tien kinderen die dan een kinderkaart kunnen krijgen. Op deze manier kaarten regelen is omslachtig en tijdrovend. Het lijkt me dat als de overheid graag museumbezoek willen stimuleren dat een van de eerste maatregelen zou kunnen zijn dat scholen makkelijk toegang krijgen tot museumkaarten voor de kinderen zonder veel administratieve rompslomp.

Bijlage 3

De innovatieve bijdrage van democratisch onderwijs – maatschappelijke trends

Niet alleen de overheid vraagt om innovaties in het onderwijs. Allerlei ontwikkelingen in de maatschappij roepen ons ertoe anders tegen ons onderwijs aan te kijken en het beter af te stemmen op de uitdagingen waar we als maatschappij, gemeente, regio of bedrijfsleven voor (zullen) staan.

1. Democratisch onderwijs als wijze van revitaliseren van gemeente of regio

“It takes a whole village to raise one child” een oud indianengezegde

Werk maken van onderwijsinnovatie blijkt een doorslaggevende succesfactor in het keren van het tij voor steden en regio's die te maken hebben met een ernstige economische crisis, verpaupering, sociale ontwrichting en ontvolking. Steden – te vinden over de gehele wereld – die vernieuwing in het onderwijs gebruiken als strategie om te revitaliseren noemen zichzelf Education Cities. Gelukkig is de situatie in Elst niet zo somber, maar toch zal o.a. de vergrijzing ook hier leiden tot ingrijpende sociaal-economische veranderingen.

Het succes van Education Cities kenmerkt zich door een aantal ingrediënten:

- Steden met innovatief onderwijs trekken jonge gezinnen aan en zorgen ervoor dat mensen niet wegtrekken uit de streek (Tiberias en Bat Yam, Israël en Bernburg, Duitsland)
- het innovatieve onderwijs kenmerkt zich door het doorbreken van de traditionele grenzen van de school. Leren is niet meer een activiteit die uitsluitend kan plaatsvinden binnen de muren van de school begeleid door speciale vakkrachten. Zo krijgen kinderen in Tiberias, Israël, een duidelijke maatschappelijke taak door toeristen rond te leiden in hun stad. Hierdoor dragen ze bij aan hun lokale economie terwijl ze tegelijkertijd ook leren. In Bernburg, Duitsland, zijn lokale bedrijven en andere organisaties partner in educatie. Zij komen in de school door het geven workshops en cursussen, leerlingen van alle leeftijden gaan naar de bedrijven en organisaties toe voor kortere of langere stages op maat gesneden voor leerling en bedrijf.
- een echte samenwerking tussen burgers en overheden. Zonder de expertise en participatie van burgers kunnen realistische plannen niet worden bedacht, noch uitgevoerd. Deze nieuwe participatie vergt burgers met andere capaciteiten dan voorheen. Door ook leeftijd niet meer als beperkende factor voor educatie te hanteren wordt de school niet alleen een plaats waar kinderen en jongeren hun burgerschapsvaardigheden ontwikkelen maar ook ouderen (Bernburg, Duitsland).

Het blijkt dat democratische scholen gezinnen uit het gehele land aantrekken die zich vervolgens in de omgeving willen vestigen van de school. Het omgekeerde geldt eveneens: gezinnen trekken niet weg om hun kinderen de school te laten afmaken.

Ouders kiezen specifiek voor de onderwijsmethode van een democratische school. Zou het gaan om een gewone basisschool dan was er voor ouders geen reden om naar de regio te komen dan wel om in de regio te blijven. Dit

soort scholen vind je ten slotte overvloedig in geheel Nederland. Dit toont aan dat revitalisering door middel van onderwijs pas werkt als er echt in het onderwijs wordt geïnnoveerd.

Het democratisch onderwijs bevat ook de bovengenoemde andere succesfactoren voor De Educatieve Stad. Voor democratisch onderwijs is het niet meer dan logisch om deze weg te vervolgen en uit te bouwen. Zo is de verwachting dat het aantal partners in educatie zich als een natuurlijk proces steeds verder zal uitbreiden. Mocht men in de gemeente of in de regio besluiten onderwijsinnovatie grootschaliger te gaan vormgeven dan meldt de school zich hierbij als partner.

Meer informatie over De Educatieve Stad:

<http://www.iba-stadtumbau.de/index.php?bernborg-saale-en>

<http://www.democratic.co.il/uploads/The%20Education%20City.pdf>

<http://www.tiberiasuptodate.com/156563/Electronic-Newsletter-no-12>

http://www.bcn.es/edcities/aice/estaticas/angles/sec_educating.html

2. Democratisch onderwijs: wat betekent het later voor de maatschappij?

De afgelopen tientallen jaren blijkt o.a. bij het betreden van de arbeidsmarkt door schoolverlaters en afgestudeerden van diverse opleidingen en studies dat de opleidingen hun leerlingen en studenten te weinig bagage meegeven om goed te kunnen functioneren in hun eerste baan. Lacunes worden door werkgevers vooral ervaren op het gebied van sociale vaardigheden.

Wat betreft de cognitieve vaardigheden heeft het Nederlands onderwijs veelal een goede naam. Echter, om deze kennis tot waarde te kunnen laten komen in een beroepssituatie moeten medewerkers over vaardigheden beschikken als samenwerken in een team, anderen kunnen motiveren en inspireren, kunnen omgaan met conflicten, de belangen van verschillende stakeholders kunnen integreren, onderhandelen en weerstanden kunnen overbruggen. Werkgevers in het bedrijfsleven vragen steeds meer om medewerkers die adequaat kunnen reageren op de voortdurend sneller in beweging zijnde maatschappelijke omgeving. Medewerkers dienen meer en meer een hoge mate van psychologische flexibiliteit te bezitten.

Later in hun loopbaan komen veel mensen tegen dat groei meestal niet direct te maken heeft met hun cognitieve competenties maar veel meer liggen op het vlak van hun persoonlijke ontwikkeling. Is er op een gegeven moment geen match meer tussen functiegroei en persoonlijke ontwikkeling dan werken mensen vaak door in de "overleefstand" zonder nog plezier aan hun werk te beleven. Hierdoor stagneert de ontwikkeling nog verder. Verzuimcijfers laten een soortgelijke trend zien: meer dan de helft van de mensen die langdurig verzuimen hebben psychische klachten die te herleiden zijn tot het niet voldoen aan de gestelde competenties op social skills, te weinig vertrouwen in persoonlijk leiderschap enz. Ook veranderende maatschappelijke rollen vormen een bron van verzuim. Het gaat dan om de disbalans werk-privé en het moeite hebben met nieuwe rolpatronen bij bijvoorbeeld ouderschap.

Bij de ontwikkeling van teams wordt eenzelfde patroon aangetroffen. De verschillen in prestaties tussen teams hangen meestal sterker samen met verschillen in sociale vaardigheden dan met verschillen in kennis waardoor samenwerking meer of minder slaagt.

In het bedrijfsleven leeft de opvatting dat een goed ontwikkeld "eigen kompas" mensen minder gevoelig maakt voor dit soort problemen. Medewerkers met zo'n intern kompas lijken goed te weten welke keuzen hen passen, kennen hun sterke punten en weten ze te benutten, maar ze hebben ook hun valkuilen en zwakheden in beeld hebben en ze weten hoe ze daar mee om kunnen gaan.

Een nieuwe ontwikkeling is dat de kritiek op de eenzijdige oriëntatie van het onderwijs op cognitieve vaardigheden niet meer alleen van werkgeverskant komt. Inmiddels onderkennen velen dat het voor de sociale cohesie van een democratische samenleving noodzakelijk is: dat burgers beschikken over kennis en vaardigheden die de processen van overleggen en beslissen mogelijk maken en kwaliteit geven. Hoewel men dit soort vaardigheden lang als vanzelfsprekend heeft beschouwd is het nu in een wereld van internet, globalisering en zich vermengende culturen niet meer iets dat "gewoon komt aanwaaien". Politici en beleidsmakers zouden graag zien dat het onderwijs deze uitdaging aangaat en de daarmee samenhangende problemen oplost.

Het onderwijs heeft zich al deze kritiek gelukkig wel aangetrokken. Er is in beroepsopleidingen veel veranderd en zelfs op universitair niveau heeft men een slag gemaakt. Maar in het voortgezet onderwijs en zeker in het lager onderwijs ligt de nadruk nog steeds grotendeels op het ontwikkelen van cognitieve vaardigheden. Zoals bovenstaand betoog laat zien schiet het onderwijs daarmee tekort.

In het democratisch lager en middelbaar onderwijs vult men deze lacune in ons onderwijs op. Sociale ontwikkeling, meent men, is een onlosmakelijk onderdeel van het gehele groeiproces dat kinderen vanaf hun geboorte doormaken. Daarom moet die ontwikkeling ook direct vanaf het begin deel uitmaken van het onderwijs. Niet als nevenfunctie, maar juist als belangrijkste oogmerk van deze kwetsbare en belangrijke groeiperiode, naast natuurlijk de cognitieve ontwikkeling, want die blijft van belang in een kennismaatschappij.

Een uitgangspunt van democratisch onderwijs is dat kinderen de ruimte moeten krijgen om hun talenten te ontwikkelen en ook om te ontdekken wat hen niet zo goed ligt. In dit proces van ontdekken leren kinderen dat het ene kind niet beter is dan het andere kind maar wel dat alle kinderen verschillend zijn. Ze leren ook dat wanneer je door samenwerking gebruik maakt van al die verschillen je meer bereikt dan dat je alleen had kunnen bereiken. Nog een belangrijk effect is dan dat je leert hoe om te gaan met de dingen die je misschien niet zo goed kunt of die je niet zo leuk vindt en waar anderen beter in zijn of meer plezier aan beleven.

Een van de effecten van dit mogen experimenteren met je talenten en valkuilen is dat kinderen al vroeg een "eigen kompas" ontwikkelen. In landen waar democratisch onderwijs al langere tijd een traditie is zeggen afgestudeerden dat een groot verschil tussen hen en afgestudeerden van niet-democratische scholen is dat zij veel vaker "goed" lijken te kiezen. Op niet-democratische vervolgopleidingen merken afgestudeerden van democratische middelbare scholen dat hun studiegenoten nogal eens van studierichting wisselen of zelfs hun opleiding afbreken. Afgestudeerden van democratische scholen kiezen meteen de opleiding die bij hen past. Ze ronden hem meestal ook in een vlot tempo af. In de beroepssfeer zeggen de democratisch opgeleiden dat zij meer tevreden zijn met hun baan en loopbaanperspectieven dan de meeste van hun collega's.

Een tweede uitgangspunt van democratisch onderwijs is dat men het ontwikkelen van cognitieve kennis en sociale vaardigheden niet als gescheiden leerprocessen beschouwt. Precies zoals dat in de praktijk ook niet zo is. De activiteiten die kinderen ondernemen hebben voor hen een doel, maar het gevolg is ook altijd een leerproces. Kinderen die samen een computerspel aanschaffen voor de computerhoek hebben straks niet alleen een leuk spel om mee te spelen, maar zij hebben ook een stap gemaakt in hun rekenvaardigheden want ze moesten geld bij elkaar leggen om het aan te schaffen en in hun overlegvaardigheden. Namelijk bij het bepalen van de regels

wie wanneer met het spel mag spelen. Democratisch onderwijs heeft methodieken ontwikkeld om dit soort leerprocessen zichtbaar te maken en te registreren. Het is wellicht interessant om te onderzoeken of deze methoden ook kunnen worden toegepast op de werkvloer.

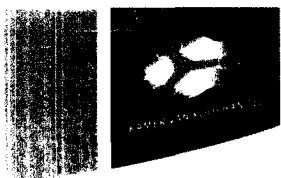
Naar ons idee leren kinderen in democratisch onderwijs op een natuurlijke manier hun cognitieve kennis en hun social skills te ontwikkelen. Dit is een belangrijke verrijking van het Nederlands onderwijs wat tot nu toe haar aandacht erg eenzijdig op het cognitieve richtte. Zoals bovenstaand betoog argumenteert: met alleen cognitieve kennis kom je er niet in de maatschappij van de volwassenen.

Interessante You Tube links:

1. **RSA Animate - Changing Education Paradigms**
<http://www.youtube.com/watch?v=zDZFcDGpL4U>
2. **RSA Animate - Drive: The surprising truth about what motivates us**
<http://www.youtube.com/watch?v=u6XAPnuFjJc>
3. **The Future of Learning** Oa met Anthony Minghella (sadly missed), Prof Sir Magdi Yacoub, Sir Paul Smith, Sir Trevor McDonald <http://www.youtube.com/watch?v=-JTc9HeTh1A>
For a while in the UK the government education department DfES, (which then became DCSF), articulated some extraordinary moments of clarity - and often Eileen Devonshire was at the heart of this work to open the key debates needed if government policy was to keep up with the pace of innovation in schools and industry.

One such contribution was to commission (from the talented folk at Magic Lantern) this short video about the future of learning: students, NQTs, wise old owls, Anthony Minghella (sadly missed), Prof Sir Magdi Yacoub, Sir Paul Smith, Sir Trevor McDonald, old archive footage, and all sorts. I got to narrate it - fab little buzz of video for professional development etc.
4. Stephen Heppell http://www.youtube.com/watch?v=ahbBfj_DjTM&NR=1
Het gat tussen future leren en nu.
5. **Schools of the Future. Prof Stephen Heppell**
<http://www.youtube.com/watch?v=82AOdXqNkLM&feature=related>
6. **Transforming Primary Schools** <http://www.youtube.com/watch?v=gn-3TavgiXg&feature=related>
7. **LTS: an Age of Learning. Prof Stephen Heppell Toetssystemen...**, "je leert nergens zo snel en gedegen als van elkaar" "je zult niet meer academisch groeien uit de boeken maar van elkaar, scholen zijn de intelligentiecentra". Leraren zijn vaak niet beter dan hun studenten maar voegen iets toe als coach/trainer" ICT , video programma's over de school.
<http://www.youtube.com/watch?v=LUnY1ZWm0Dw&NR=1>

8. **21st century pedagogy** <http://www.youtube.com/watch?v=I72UFXqa8ZU&feature=related>
9. **The Future of Learning: How Technology is Transforming Public Schools: Lisa Short**
<http://www.youtube.com/watch?v=hKGo9P44saM>
10. **Virtual Social Worlds and the Future of Learning** Dr. Tony O'Driscoll describes the 7 Sensibilities that Differentiate Virtual Social Worlds from other interactive media and makes the argument that these sensibilities provide us with unprecedented freedom to create true experiential learning opportunities
<http://www.youtube.com/watch?v=Q2jY4UkPbAc&feature=related>
11. **Education Today and Tomorrow, Karl Fisch**
http://www.youtube.com/watch?v=Fnh9q_cQcUE&feature=related
12. **Never Stop Learning** <http://www.youtube.com/watch?v=NDfew0YcDTo&NR=1>
13. **Sugata Mitra: The child-driven education | Video on TED.com** Education scientist Sugata Mitra tackles one of the greatest problems of education -- the best teachers and schools don't exist where they're needed most. In a series of real-life experiments from New Delhi to South Africa to Italy, he gave kids self-supervised access to the web and saw results that could revolutionize how we think about teaching. http://www.ted.com/talks/lang/eng/sugata_mitra_the_child_driven_education.html
14. **Sugata Mitra shows how kids teach themselves | Video on TED.com** Speaking at LIFT 2007, Sugata Mitra talks about his Hole in the Wall project. Young kids in this project figured out how to use a PC on their own -- and then taught other kids. He asks, what else can children teach themselves?
http://www.ted.com/talks/lang/eng/sugata_mitra_shows_how_kids_teach_themselves.html

Dossiernummer: 09148620

Blad 00001

Uittreksel uit het handelsregister van de Kamers van Koophandel
Deze inschrijving valt onder het beheer van de Kamer van Koophandel voor
Centraal Gelderland

Rechtspersoon:

Rechtsvorm	: Stichting
Statutaire naam	: Stichting Democratisch Onderwijs De Vallei
Statutaire zetel	: Renkum
Adres	: Groeneweg 12, 6871DD Renkum
Correspondentieadres	: Lindelaan 23, 6871DW Renkum
Telefoonnummer(s)	: 0317319983 / 06-46255033
Domeinnaam	: www.valleinatuurlijkleren.net
E-mailadres	: devallei@natuurlijkleren.net
Eerste inschrijving in het handelsregister	: 28-01-2005
Akte van oprichting	: 28-01-2005
Akte laatste statutenwijziging	: 21-01-2010
Activiteit	: Het vormgeven en faciliteren van onderwijs aan kinderen, met als basis het principe dat kinderen hun eigen leerweg kunnen gaan, vanuit hun eigen interesse en nieuwsgierigheid.

Bestuurder(s):

Naam	: van Mourik, Maaïke
Geboortedatum en -plaats	: 11-11-1972, Voorburg
Infunctietreding	: 28-01-2005
Titel	: Voorzitter/directrice
Bevoegdheid	: Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Aanvang (huidige) vertegenwoordigingsbevoegdheid	: 22-01-2010
--	--------------------

Naam	: Snelders, Esther
Geboortedatum en -plaats	: 23-03-1968, Arnhem
Infunctietreding	: 22-01-2010
Bevoegdheid	: Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	: Nijhuis, Inge Grietje Wilhelmina
Geboortedatum en -plaats	: 05-05-1983, Rijssen
Infunctietreding	: 22-01-2010

30-06-2010

Blad 00002 volgt.

Op deze pagina treft u de digitale handtekening van een daartoe bevoegde functionaris van de kamer van koophandel aan. Om vast te stellen of het een rechtsgeldig document is, moet u de handtekening verifiëren. Voor verificatie is het noodzakelijk dat u beschikt over de verificatietool van de kamer van koophandel.

Let op: voor een correcte verificatie van de handtekening is het noodzakelijk dat u het tabblad "ondertekeningen" bekijkt! (Voor Acrobat Reader 6.0 of hoger is dit niet vereist.)

Indien u beschikt over Acrobat Reader 5.1* (of hoger) dient u onderstaande insteekmodule te installeren.
Insteekmodule voor Acrobat Reader 5.1

Indien u niet over de reader, maar over het volledige Acrobat-product (of approval) beschikt, dient u onderstaande insteekmodule te installeren.

Insteekmodule voor Acrobat 5.x

*Eerdere versies van de Acrobat Reader worden niet ondersteund, via de internetsite van Adobe kunt u uw versie gratis upgraden.

Upgrade Acrobat Reader

Indien u meer informatie wenst over onze CSP dienstverlening dan kunt u onze website raadplegen.
www.kvk.nl/eqd

Elektronisch gewaarmerkt uittreksel uit het Handelsregister
Kamer van Koophandel Nederland
Woerden, NL

Elektronisch ondertekend door: E. van Steenis
Elektronisch ondertekend op.: 30/06/2010

Dit uittreksel is aangevraagd op www.kvk.nl
20100630103924100000

VVK en/of kamers van koophandel geven slechts waarborg of garantie met betrekking tot de juiste en/of volledige weergave van de informatie uit het Handelsregister in dit bericht indien het voorzien is van een verifieerbare elektronische handtekening en voorzover dergelijke waarborgen zijn opgenomen in de Algemene Voorwaarden Online Informatieverstrekking KvK en/of Vertrouwende Partij Overeenkomst.

Doorlopende tekst van de statuten van de stichting:

***STICHTING DEMOCRATISCH
ONDERWIJS DE VALLEI***

gevestigd te Renkum, na statutenwijziging verleden op een en twintig januari tweeduizend tien voor mr. J. Smit, notaris gevestigd te Wageningen.

STATUTEN

Definities

1. Consentbeginsel

Het consentbeginsel regeert de besluitvorming. "Consent" betekent geen beargumenteerd en overwegend bezwaar. Dit betekent dat een beslissing genomen is als niemand daartegen een beargumenteerd en overwegend bezwaar heeft. Consent verschilt van consensus in die zin dat bij consensus gevraagd wordt naar volledige overeenstemming, een "ja", terwijl consent vraagt om geen "beargumenteerd en overwegend bezwaar" en kijkt naar de grenzen en tolerantieniveaus van mensen.

2. Kring

- een kring bestaat uit een groep personen, die binnen de Stichting functioneel bij elkaar horen;
- elke kring heeft een eigen doelstelling en bevoegdheden, die door de raad van toezicht worden vastgelegd in een kringstatuut, waardoor deze kring semi-autonoom kan functioneren;
- elke kring heeft minimaal één vertegenwoordiger in de raad van toezicht;
- indien het kringstatuut het toestaat kan een kring één of meerdere hulpkringen vormen.

3. Kringstatuut

Het kringstatuut bevat een beschrijving van de taken, bevoegdheden en middelen, zoals deze door de raad van toezicht zijn vastgelegd bij de vorming van de desbetreffende kring.

4. Coördinatiekring

De coördinatiekring is de werknaam voor het bestuur van de Stichting.

5. Iederwijs onderwijs

Een schoolvorm, binnen de stroming van natuurlijk leren, waarin kinderen de vrijheid krijgen om over zichzelf en hun omgeving te leren in hun eigen tempo en op hun eigen manier. Een school waarbinnen kinderen eigenaar zijn van hun eigen leerproces en zelf beslissen hoe en met wie ze hun tijd besteden.

6. Natuurlijk leren

Natuurlijk leren is leren vanuit de eigen intrinsieke motivatie, waarbij ieder mens zijn eigen, individuele leerproces doorloopt. De uitgangspunten van natuurlijk leren zijn:

- ieder mens is uniek
Ieder mens heeft zijn eigen talenten, interesses, tempo en leerstijl. We respecteren mensen zoals ze zijn.
- Ieder mens heeft een intrinsieke motivatie om te leren
Mensen zijn van nature nieuwsgierig en hebben een innerlijke behoefte om

te leren. We vertrouwen volledig op die intrinsieke motivatie en laten die leidend zijn in het leerproces.

- c. Ieder mens is in staat zichzelf te ontwikkelen
De meest efficiënte en duurzame vorm van leren is leren dat door iemand zelf wordt geïnitieerd. Wij geven iedereen de verantwoordelijkheid voor de vormgeving en invulling van zijn eigen leerproces.
- d. Leren is ook een sociale activiteit
Een mens leert individueel en van en met anderen. We geven ruimte aan interactie tussen mensen op basis van interesse, onafhankelijk van hun leeftijd.
- e. Leren doe je niet alleen op school
Leven is leren; de ontwikkeling van een mens gaat altijd en overal door. We staan midden in de Nederlandse samenleving.

Naam en Zetel

Artikel 1

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Democratisch Onderwijs De Vallei**.
2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Renkum.
3. De stichting wordt opgericht voor onbepaalde tijd.

Doel

Artikel 2

1. De stichting heeft ten doel:
 - a. het vormgeven en faciliteren van onderwijs aan kinderen, met als basis het principe dat kinderen hun eigen leerweg kunnen gaan, vanuit hun eigen interesse en nieuwsgierigheid;
 - b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn;
 - c. de stichting beoogt niet het maken van winst.
2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:
 - a. het delen en uitwisselen van de kennis en ervaringen van de Stichting Natuurlijk Leren met anderen, waaronder ouders, personen uit het onderwijs en uit het bedrijfsleven;
 - b. het oprichten en in stand houden van een school gebaseerd op het Natuurlijk Leren;
 - c. het door middel van een samenwerking met andere gelijk gestemde instellingen en andere vernieuwende onderwijsgroepen verder ontwikkelen en uitdragen van het gedachtegoed van Natuurlijk Leren.

Grondslag

Artikel 3

De stichting gaat bij al haar activiteiten uit van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen.

Bestuur: samenstelling, wijze van benoemen en beloning

Artikel 4

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit een door de raad van toezicht vast te stellen aantal van tenminste drie bestuurders. De feitelijke samenstelling van het bestuur dient dusdanig te zijn dat een eventueel aanwezige relatie van bestuursleden altijd een minderheid vormt, waarbij onder "relatie" wordt verstaan: familieleden tot en met de vierde graad, gehuwden dan wel samenwonenden.
2. De bestuurders worden benoemd en geschorst door de raad van toezicht. In vacatures moet zo spoedig mogelijk worden voorzien.
3. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie benoemd. De functies van secretaris en penningmeester kunnen door één persoon worden vervuld.
4. De bestuurders worden benoemd door de raad van toezicht uit een bindende voordracht van ten minste twee personen voor elke vacature, op te maken door het bestuur. De raad van toezicht kan aan een voordracht het bindend karakter ontnemen bij een consent genomen besluit, die meer dan de helft van het aantal stemmen uitmaken dat in een voltallige vergadering van de raad van toezicht kan worden uitgebracht.
De raad van toezicht is vrij in de benoeming ingeval aan de voordracht het bindend karakter werd ontnomen en voorts indien de voordracht niet uiterlijk drie maanden na het ontstaan van de vacature aan de raad van toezicht werd medegedeeld.
5. De bestuurders worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij treden af volgens een door het bestuur op te maken rooster. Een volgens het rooster aftredend bestuurder is onmiddellijk, doch ten hoogste drie maal, herbenoembaar. De in een tussentijdse vacature benoemde bestuurder neemt op het rooster van aftreden de plaats in van degene in wiens vacature hij werd benoemd.
6. Ingeval van één of meer vacatures in het bestuur behoudt het bestuur zijn bevoegdheden.
7. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun in hun hoedanigheid van bestuurder verrichte werkzaamheden.
Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.

Bestuur: taak en bevoegdheden

Artikel 5

1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.
2. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, tenzij het besluit wordt genomen met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad

van toezicht.

3. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt, tenzij het besluit wordt genomen met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht.
4. De raad van toezicht is bevoegd ook andere besluiten dan die in de voorgaande leden zijn genoemd aan zijn goedkeuring te onderwerpen. Die andere besluiten dienen duidelijk te worden omschreven en schriftelijk aan het bestuur te worden medegedeeld.
5. Erfstellingen mogen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving worden aanvaard.
6. Tegen een handelen in strijd met de leden 2 en 3 van dit artikel kan tegen derden beroep worden gedaan.

Bestuur: vergaderingen

Artikel 6

1. De vergaderingen van het bestuur worden gehouden in Nederland op de plaats als bij de oproeping is bepaald.
2. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt een vergadering van het bestuur (de jaarvergadering) gehouden, waar in elk geval aan de orde komt de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten. Daarnaast wordt elk kwartaal een vergadering gehouden.
3. Voorts worden vergaderingen gehouden, wanneer één van de bestuurders daartoe de oproeping doet.
4. De oproeping tot een vergadering geschiedt ten minste zeven dagen tevoren, de dag van de oproeping en die van de vergadering niet meegerekend, door middel van een oproepingsbrief.
5. Een oproepingsbrief vermeldt, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
6. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter. Indien deze afwezig is voorzien de aanwezige bestuurders in de leiding van de vergadering. Tot dat moment wordt de vergadering geleid door de in leeftijd oudste aanwezige bestuurder.
7. De secretaris notuleert de vergadering. Bij afwezigheid van de secretaris wordt de notulist aangewezen door degene die de vergadering leidt. De notulen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering als voorzitter en notulist hebben gefungeerd. De notulen worden vervolgens bewaard door de secretaris.
8. Toegang tot de vergaderingen van het bestuur hebben de in functie zijnde bestuurders en degenen die daartoe door het bestuur zijn uitgenodigd.

Bestuur: besluitvorming

Artikel 7

1. Het bestuur kan in een vergadering alleen besluiten nemen indien de meerderheid van de in functie zijnde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.
Besluiten kunnen uitsluitend middels het consentbeginsel worden genomen. Een bestuurder kan zich in een vergadering door een andere bestuurder laten vertegenwoordigen nadat een schriftelijke, ter beoordeling van de voorzitter van de vergadering voldoende, volmacht is afgegeven. Een bestuurder kan daarbij slechts voor één andere bestuurder als gevolmachtigde optreden.
Is in een vergadering niet de meerderheid van de in functie zijnde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd dan wordt een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden niet eerder dan twee en niet later dan vier weken na de eerste vergadering. In deze tweede vergadering kan ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders worden besloten omtrent de onderwerpen welke op de eerste vergadering op de agenda waren geplaatst. Bij de oproeping tot de tweede vergadering moet worden vermeld dat en waarom een besluit kan worden genomen ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders.
2. Zolang in een vergadering alle in functie zijnde bestuurders aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.
3. Het bestuur kan, mits voltallig en volgens het consentbeginsel, ook buiten vergadering besluiten nemen. Van een aldus genomen besluit wordt door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeondertekening door de voorzitter als notulen wordt bewaard.
4. Iedere bestuurder heeft het recht tot het uitbrengen van één stem. Tenzij deze statuten anders voorschrijven worden bestuursbesluiten genomen volgens het consentbeginsel.
5. Alle stemmingen in een vergadering geschieden mondeling.
6. In alle geschillen omtrent stemmingen beslist de voorzitter van de vergadering.

Bestuur: defungeren

Artikel 8

Een bestuurder defungeert:

- a. door zijn overlijden of indien de bestuurder een rechtspersoon is, door haar ontbinding of indien zij ophoudt te bestaan;
- b. door het verlies van het vrije beheer over zijn vermogen;
- c. door zijn aftreden al dan niet volgens het in artikel 4 bedoelde rooster van aftreden;
- d. door ontslag hem verleend door de raad van toezicht;
- e. door ontslag op grond van artikel 2:298 Burgerlijk Wetboek;
- f. door zijn toetreding tot de raad van toezicht.

Vertegenwoordiging

Artikel 9

1. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting.
2. De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt mede toe aan twee gezamenlijk handelende bestuurders.
3. Het bestuur kan volmacht verlenen aan één of meer bestuurders, alsook aan derden, om de stichting binnen de grenzen van die volmacht te vertegenwoordigen.

Raad van toezicht

Artikel 10

1. De stichting kent een raad van toezicht. De raad van toezicht heeft tot taak het toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting alsmede het uitoefenen van die taken en bevoegdheden die in deze statuten aan de raad van toezicht zijn opgedragen of toegekend.
2. De raad van toezicht bestaat uit een door de raad van toezicht vast te stellen aantal van ten minste drie natuurlijke personen.
3. De leden van de raad van toezicht worden benoemd en ontslagen door de raad van toezicht. In vacatures moet zo spoedig mogelijk worden voorzien.
4. De raad van toezicht wijst uit zijn midden een voorzitter en een secretaris aan.
5. De leden van de raad van toezicht kunnen geen deel uitmaken van het bestuur of een arbeidsrelatie met de Stichting hebben.
6. Het bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de uitoefening van diens taken en bevoegdheden noodzakelijke gegevens en voorts aan ieder lid van de raad alle inlichtingen betreffende de aangelegenheden van de stichting die deze mocht verlangen. De raad van toezicht is bevoegd inzage te nemen en te doen nemen van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de stichting.
7. De raad van toezicht kan zich voor rekening van de stichting in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door één of meer deskundigen.
8. Een lid van de raad van toezicht defungeert:
 - a. door zijn overlijden;
 - b. door het verlies van het vrije beheer over zijn vermogen;
 - c. door zijn aftreden;
 - d. door zijn toetreding tot het bestuur;
 - e. door ontslag hem verleend door de raad van toezicht.

Een besluit tot ontslag als in dit lid bedoeld, kan slechts worden genomen in een vergadering van de raad van toezicht waarin alle leden van de raad van toezicht, met uitzondering van het lid wiens ontslag aan de orde is, aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

9. Het bepaalde in de artikelen 6 en 7 is op de raad van toezicht zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. De raad van toezicht komt ten minste zes maal per jaar bijeen.

Gemeenschappelijke vergadering van het bestuur en de raad van toezicht:

Artikel 11

1. Ten minste twee maal per jaar komen het bestuur en de raad van toezicht in gemeenschappelijke vergadering bijeen ter bespreking van de algemene lijnen van het gevoerde en in de toekomst te voeren beleid.
2. Tot de bijeenroeping van een gemeenschappelijke vergadering zijn het bestuur en de raad van toezicht gelijkelijk bevoegd.
3. De gemeenschappelijke vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de raad van toezicht. Indien deze afwezig is voorzien de aanwezige bestuurders en leden van de raad van toezicht in de leiding van de vergadering. Tot dat moment wordt de vergadering geleid door het in leeftijd oudste aanwezige lid van de raad van toezicht.

Boekjaar en jaarstukken

Artikel 12

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting en van alles betreffende de werkzaamheden van de stichting, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat daaruit te allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden gekend.
3. Het bestuur is verplicht jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de stichting te maken, op papier te stellen en vast te stellen. De balans en de staat van baten en lasten behoeven de goedkeuring van de raad van toezicht. Daartoe worden de vastgestelde stukken binnen één maand na de vaststelling aan de raad van toezicht toegezonden. De raad van toezicht kan, alvorens zijn goedkeuring te verlenen, het bestuur opdragen de balans en de staat van baten en lasten te doen onderzoeken door een door de raad van toezicht aangewezen registeraccountant, accountant-administratieconsulent dan wel een andere deskundige in de zin van artikel 2:393 Burgerlijk Wetboek. Deze deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van toezicht en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de in het vorige lid bedoelde stukken. Hij brengt zijn verslag ter kennis van het bestuur.
4. De raad van toezicht is bevoegd de bestuurders decharge te verlenen voor hun bestuur, voor zover daarvan uit de vastgestelde stukken blijkt of anderszins aan hem bekend is gemaakt.
5. Het bestuur is verplicht de in de voorgaande leden bedoelde boeken,

- bescheiden en andere gegevensdragers gedurende zeven jaren te bewaren.
6. De op een gegevensdrager aangebrachte gegevens, uitgezonderd de op papier gestelde balans en staat van baten en lasten, kunnen op een andere gegevensdrager worden overgebracht en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met juiste en volledige weergave der gegevens en deze gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.
 7. Het bestuur stelt een beleidsplan vast en actualiseert dit beleidsplan periodiek. Het beleidsplan geeft ten minste inzicht in de door de stichting te verrichten werkzaamheden, de wijze van werving van gelden, het beheer van het vermogen van de stichting en de besteding daarvan.

Reglement

Artikel 13

1. Het bestuur is bevoegd een reglement vast te stellen waarin die onderwerpen worden geregeld, die naar het oordeel van het bestuur (nadere) regeling behoeven.
2. Het reglement mag niet met de wet of deze statuten in strijd zijn.
3. Het bestuur is bevoegd het reglement te wijzigen of te beëindigen.
4. Op de vaststelling, wijziging en beëindiging van het reglement is het bepaalde in artikel 14 lid 1 van toepassing.

Statutenwijziging

Artikel 14

1. Het bestuur is, na voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht, bevoegd deze statuten te wijzigen. Een besluit tot statutenwijziging moet middels het consentbeginsel worden genomen in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
2. De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen. Ieder bestuurder afzonderlijk is bevoegd de desbetreffende akte te verlijden.
3. De bestuurders zijn verplicht een authentiek afschrift van de wijziging en de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het handelsregister.

Ontbinding en vereffening

Artikel 15

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden.
2. Het besluit van het bestuur tot ontbinding moet middels het consentbeginsel worden genomen in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
3. Indien het bestuur besluit tot ontbinding wordt tevens de bestemming van het liquidatiesaldo vastgesteld. Het besluit tot ontbinding en de daarvan deel uitmakende bestemming van het liquidatiesaldo behoeft de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht. In andere gevallen van ontbinding wordt de bestemming van het liquidatiesaldo door de vereffenaars vastgesteld.

4. Na ontbinding geschiedt de vereffening door de bestuurders, tenzij bij het _____ besluit tot ontbinding anderen tot vereffenaars zijn aangewezen. _____
5. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden stichting gedurende de bij de wet voorgeschreven termijn onder berusting van _____ de door de vereffenaars aangewezen persoon. _____
6. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van Titel 1, Boek 2 van het _____ Burgerlijk Wetboek van toepassing _____

Slotbepalingen

Artikel 16

1. In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist de _____ raad van toezicht. _____
2. Onder schriftelijk wordt in deze statuten verstaan elk via de gangbare _____ communicatiekanalen overgebracht bericht, waarvan uit geschrift blijkt. _____

d58646\JS\EW

STATUTENWIJZIGING STICHTING

Heden, een en twintig januari tweeduizend tien, _____
 verscheen voor mij, mr. Jan Smit, notaris gevestigd te Wageningen: _____

COMPARITIE

mevrouw Maaïke van Mourik, wonende 6871 DW Renkum, Lindelaan 23, geboren te Voorburg op elf november negentienhonderd twee en zeventig (rijbewijs, nummer 4053480401, uitgegeven te Renkum op tien november tweeduizend acht); _____
 ten deze handelend als voorzitter van het bestuur van de statutair te Wageningen (feitelijk adres: Lindelaan 23, 6871 DW Renkum) gevestigde stichting: Stichting _____
 Iederwijs "de Vallei", ingeschreven in het handelsregister beheerd door de Kamer van Koophandel te Arnhem onder nummer 09148620 en als zodanig deze stichting _____
 terzake van deze statutenwijziging, op grond van artikel 14 van de statuten van de stichting, rechtsgeldig vertegenwoordigend. _____

INLEIDING

De comparante, handelend als gemeld, verklaarde: _____

- A. Blijkens akte, op achtentwintig januari tweeduizend vijf verleden voor mij, notaris, is opgericht de stichting: Stichting Iederwijs "de Vallei", hierna genoemd "de stichting". _____
- B. De statuten van de stichting, die zijn vastgelegd in voormelde akte, zijn na de oprichtingsdatum niet gewijzigd. _____
- C. In de vergadering, die op vier januari tweeduizend tien is gehouden, heeft het bestuur overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 van haar statuten, na voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht van de stichting, besloten tot partiële statutenwijziging. Van bedoelde vergadering zijn notulen opgesteld, die aan deze akte worden gehecht (bijlage 1). Van de goedkeuring van de raad van toezicht blijkt eveneens uit een aan deze akte gehechte bijlage (bijlage 2). _____
- D. Bij deze akte zal worden overgegaan tot uitvoering van gemeld besluit tot statutenwijziging. _____

STATUTENWIJZIGING

De comparante, handelend als gemeld, verklaarde bij deze akte de statuten van de stichting partieel te wijzigen als volgt: _____

Artikel 1 lid 1 vervalt en wordt vervangen door: _____

1. De stichting draagt de naam: Stichting Democratisch Onderwijs De Vallei. _____

Artikel 1 lid 2 vervalt en wordt vervangen door: _____

2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Renkum. _____

Artikel 2 lid 2 vervalt en wordt vervangen door: _____

2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door: _____
- het delen en uitwisselen van de kennis en ervaringen van de Stichting _____
Natuurlijk Leren met anderen, waaronder ouders, personen uit het _____
onderwijs en uit het bedrijfsleven; _____
 - het oprichten en in stand houden van een school gebaseerd op het _____
Natuurlijk Leren; _____
 - het door middel van een samenwerking met andere gelijk gestemde _____
instellingen en andere vernieuwende onderwijsgroepen verder ontwikkelen
en uitdragen van het gedachtegoed van Natuurlijk Leren. _____

Artikel 4, lid 1 vervalt en wordt vervangen door: _____

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit een door de raad van toezicht vast te _____
stellen aantal van tenminste drie bestuurders. De feitelijke samenstelling van _____
het bestuur dient dusdanig te zijn dat een eventueel aanwezige relatie van _____
bestuursleden altijd een minderheid vormt, waarbij onder "relatie" wordt _____
verstaan: familieleden tot en met de vierde graad, gehuwden dan wel _____
samenwonenden. _____

Artikel 4, lid 7 vervalt en wordt vervangen door: _____

7. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun in hun hoedanigheid van _____
bestuurder verrichte werkzaamheden. _____
Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun _____
functie gemaakte kosten. _____

Artikel 12 wordt als volgt aangevuld: _____

7. Het bestuur stelt een beleidsplan vast en actualiseert dit beleidsplan periodiek. _____
Het beleidsplan geeft ten minste inzicht in de door de stichting te verrichten _____
werkzaamheden, de wijze van werving van gelden, het beheer van het vermogen
van de stichting en de besteding daarvan. _____

SLOT _____

WAARVAN akte in minuut is verleden te Wageningen op de datum in het hoofd van _____
deze akte vermeld. _____

De comparante is mij, notaris, bekend. De inhoud van de akte is aan haar opgegeven
en toegelicht. De comparante heeft verklaard op volledige voorlezing van de akte _____
geen prijs te stellen, tijdig voor het verlijden daarvan van de inhoud van de akte te _____
hebben kennis genomen en met de inhoud in te stemmen. _____

Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna eerst door de comparante _____
en vervolgens door mij, notaris, ondertekend. _____

Volgt ondertekening

VOOR AFSCHRIFT:

52072JS\EW

OPRICHTING STICHTING

Heden, acht en twintig januari tweeduizend vijf, verschenen voor mij, mr. Jan Smit, —
notaris te Wageningen: —

COMPARITIE

1. de heer Jacobus Adrianus Johannes Groot, wonende 6703 AN Wageningen, —
Eekmolenweg 18, geboren te Barsingerhorn op twee november —
negentienhonderd acht en vijftig (rijbewijs, nummer 3112905058, uitgegeven te —
Wageningen op zeventien november negentienhonderd zeven en tachtig), —
ongetrouwd en geen geregistreerd partner; —
2. mevrouw ir. Paulina Cornelia Maria Schakenbos, wonende 6708 NK —
Wageningen, Mondriaanlaan 81, geboren te Warmond op elf april —
negentienhonderd zestig (rijbewijs, nummer 3155537722, uitgegeven te —
Wageningen op zestien juli negentienhonderd negen en negentig), ongetrouwd —
en geen geregistreerd partner. —

De comparanten verklaarden bij deze akte een stichting op te richten en daarvoor de
volgende statuten vast te stellen: —

STATUTEN

Definities

1. Consentbeginsel —
Het consentbeginsel regeert de besluitvorming. "Consent" betekent geen —
beargumenteerd en overwegend bezwaar. Dit betekent dat een beslissing —
genomen is als niemand daartegen een beargumenteerd en overwegend —
bezwaar heeft. Consent verschilt van consensus in die zin dat bij consensus —
gevraagd wordt naar volledige overeenstemming, een "ja", terwijl consent —
vraagt om geen "beargumenteerd en overwegend bezwaar" en kijkt naar de —
grenzen en tolerantieniveaus van mensen. —
2. Kring —
 - a. een kring bestaat uit een groep personen, die binnen de Stichting —
functioneel bij elkaar horen; —
 - b. elke kring heeft een eigen doelstelling en bevoegdheden, die door de raad —
van toezicht worden vastgelegd in een kringstatuut, waardoor deze kring —
semi-autonoom kan functioneren; —
 - c. elke kring heeft minimaal één vertegenwoordiger in de raad van toezicht; —
 - d. indien het kringstatuut het toestaat kan een kring één of meerdere —
hulpkringen vormen. —
3. Kringstatuut —

Het kringstatuut bevat een beschrijving van de taken, bevoegdheden en middelen, zoals deze door de raad van toezicht zijn vastgelegd bij de vorming van de desbetreffende kring.

4. Coördinatiekring

De coördinatiekring is de werknaam voor het bestuur van de Stichting.

5. Iederwijs onderwijs

Een schoolvorm, binnen de stroming van natuurlijk leren, waarin kinderen de vrijheid krijgen om over zichzelf en hun omgeving te leren in hun eigen tempo en op hun eigen manier. Een school waarbinnen kinderen eigenaar zijn van hun eigen leerproces en zelf beslissen hoe en met wie ze hun tijd besteden.

6. Natuurlijk leren

Natuurlijk leren is leren vanuit de eigen intrinsieke motivatie, waarbij ieder mens zijn eigen, individuele leerproces doorloopt. De uitgangspunten van natuurlijk leren zijn:

a. Ieder mens is uniek

Ieder mens heeft zijn eigen talenten, interesses, tempo en leerstijl. We respecteren mensen zoals ze zijn.

b. Ieder mens heeft een intrinsieke motivatie om te leren

Mensen zijn van nature nieuwsgierig en hebben een innerlijke behoefte om te leren. We vertrouwen volledig op die intrinsieke motivatie en laten die leidend zijn in het leerproces.

c. Ieder mens is in staat zichzelf te ontwikkelen

De meest efficiënte en duurzame vorm van leren is leren dat door iemand zelf wordt geïnitieerd. Wij geven iedereen de verantwoordelijkheid voor de vormgeving en invulling van zijn eigen leerproces.

d. Leren is ook een sociale activiteit

Een mens leert individueel en van en met anderen. We geven ruimte aan interactie tussen mensen op basis van interesse, onafhankelijk van hun leeftijd.

e. Leren doe je niet alleen op school

Leven is leren; de ontwikkeling van een mens gaat altijd en overal door. We staan midden in de Nederlandse samenleving.

Naam en Zetel

Artikel 1

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Iederwijs "de Vallei"**.

2. Zij heeft haar zetel in de gemeente Wageningen.

3. De stichting wordt opgericht voor onbepaalde tijd.

Doel

Artikel 2

1. De stichting heeft ten doel:

- a. het vormgeven en faciliteren van onderwijs aan kinderen, met als basis het principe dat kinderen hun eigen leerweg kunnen gaan, vanuit hun eigen interesse en nieuwsgierigheid;
 - b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn;
 - c. de stichting beoogt niet het maken van winst.
2. De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:
- a. het delen en uitwisselen van de kennis en ervaringen van de Stichting iederwijs "de Vallei" met anderen, waaronder ouders, personen uit het onderwijs en uit het bedrijfsleven;
 - b. het oprichten en in stand houden van een school gebaseerd op het iederwijs onderwijs;
 - c. het door middel van een samenwerking met andere Stichtingen iederwijs en andere vernieuwende onderwijsgroepen verder ontwikkelen en uitdragen van het gedachtegoed van iederwijs onderwijs.

Grondslag

Artikel 3

De stichting gaat bij al haar activiteiten uit van de gelijkwaardigheid van alle levensbeschouwingen en maatschappelijke stromingen.

Bestuur: samenstelling, wijze van benoemen en beloning

Artikel 4

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit een door de raad van toezicht vast te stellen aantal van ten minste vijf bestuurders, waarbij tenminste twee/derde gedeelte van de bestuursleden onderling géén familieleden, gehuwden dan wel samenwoners mogen zijn.
2. De bestuurders worden benoemd en geschorst door de raad van toezicht. In vacatures moet zo spoedig mogelijk worden voorzien.
3. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie benoemd. De functies van secretaris en penningmeester kunnen door één persoon worden vervuld.
4. De bestuurders worden benoemd door de raad van toezicht uit een bindende voordracht van ten minste twee personen voor elke vacature, op te maken door het bestuur. De raad van toezicht kan aan een voordracht het bindend karakter ontnemen bij een consent genomen besluit, die meer dan de helft van het aantal stemmen uitmaken dat in een voltallige vergadering van de raad van toezicht kan worden uitgebracht.
De raad van toezicht is vrij in de benoeming ingeval aan de voordracht het bindend karakter werd ontnomen en voorts indien de voordracht niet uiterlijk drie maanden na het ontstaan van de vacature aan de raad van toezicht werd medegedeeld.
5. De bestuurders worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij treden af

volgens een door het bestuur op te maken rooster. Een volgens het rooster —
aftredend bestuurder is onmiddellijk, doch ten hoogste drie maal, —
herbenoembaar. De in een tussentijdse vacature benoemde bestuurder neemt —
op het rooster van aftreden de plaats in van degene in wiens vacature hij werd —
benoemd. —

6. Ingeval van één of meer vacatures in het bestuur behoudt het bestuur zijn —
bevoegdheden. —
7. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden. —
Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun —
functie gemaakte kosten. —

Bestuur: taak en bevoegdheden —

Artikel 5 —

1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting. —
2. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten —
tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, tenzij het —
besluit wordt genomen met voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad
van toezicht. —
3. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten, —
waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich —
voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een
ander verbindt, tenzij het besluit wordt genomen met voorafgaande schriftelijke
goedkeuring van de raad van toezicht. —
4. De raad van toezicht is bevoegd ook andere besluiten dan die in de voorgaande —
leden zijn genoemd aan zijn goedkeuring te onderwerpen. Die andere besluiten
dienen duidelijk te worden omschreven en schriftelijk aan het bestuur te worden
medegedeeld. —
5. Erfstellingen mogen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving worden
aanvaard. —
6. Tegen een handelen in strijd met de leden 2 en 3 van dit artikel kan tegen —
derden beroep worden gedaan. —

Bestuur: vergaderingen —

Artikel 6 —

1. De vergaderingen van het bestuur worden gehouden in Nederland op de plaats —
als bij de oproeping is bepaald. —
2. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt een vergadering —
van het bestuur (de jaarvergadering) gehouden, waar in elk geval aan de orde —
komt de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten. Daarnaast —
wordt elk kwartaal een vergadering gehouden. —
3. Voorts worden vergaderingen gehouden, wanneer één van de bestuurders —
daartoe de oproeping doet. —
4. De oproeping tot een vergadering geschiedt ten minste zeven dagen tevoren, de
dag van de oproeping en die van de vergadering niet meegerekend, door middel

van een oproepingsbrief.

5. Een oproepingsbrief vermeldt, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
6. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter. Indien deze afwezig is voorzien de aanwezige bestuurders in de leiding van de vergadering. Tot dat moment wordt de vergadering geleid door de in leeftijd oudste aanwezige bestuurder.
7. De secretaris notuleert de vergadering. Bij afwezigheid van de secretaris wordt de notulist aangewezen door degene die de vergadering leidt. De notulen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering als voorzitter en notulist hebben gefungeerd. De notulen worden vervolgens bewaard door de secretaris.
8. Toegang tot de vergaderingen van het bestuur hebben de in functie zijnde bestuurders en degenen die daartoe door het bestuur zijn uitgenodigd.

Bestuur: besluitvorming

Artikel 7

1. Het bestuur kan in een vergadering alleen besluiten nemen indien de meerderheid van de in functie zijnde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd is.
Besluiten kunnen uitsluitend middels het consentbeginsel worden genomen. Een bestuurder kan zich in een vergadering door een andere bestuurder laten vertegenwoordigen nadat een schriftelijke, ter beoordeling van de voorzitter van de vergadering voldoende, volmacht is afgegeven. Een bestuurder kan daarbij slechts voor één andere bestuurder als gevolmachtigde optreden.
Is in een vergadering niet de meerderheid van de in functie zijnde bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd dan wordt een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden niet eerder dan twee en niet later dan vier weken na de eerste vergadering. In deze tweede vergadering kan ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders worden besloten omtrent de onderwerpen welke op de eerste vergadering op de agenda waren geplaatst. Bij de oproeping tot de tweede vergadering moet worden vermeld dat en waarom een besluit kan worden genomen ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders.
2. Zolang in een vergadering alle in functie zijnde bestuurders aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.
3. Het bestuur kan, mits voltallig en volgens het consentbeginsel, ook buiten vergadering besluiten nemen. Van een aldus genomen besluit wordt door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeondertekening door de voorzitter als notulen wordt bewaard.

4. Iedere bestuurder heeft het recht tot het uitbrengen van één stem. _____
Tenzij deze statuten anders voorschrijven worden bestuursbesluiten genomen _____
volgens het consentbeginsel. _____
5. Alle stemmingen in een vergadering geschieden mondeling. _____
6. In alle geschillen omtrent stemmingen beslist de voorzitter van de vergadering. _____

Bestuur: defungeren _____

Artikel 8 _____

Een bestuurder defungeert: _____

- a. door zijn overlijden of indien de bestuurder een rechtspersoon is, door haar _____
ontbinding of indien zij ophoudt te bestaan; _____
- b. door het verlies van het vrije beheer over zijn vermogen; _____
- c. door zijn aftreden al dan niet volgens het in artikel 4 bedoelde rooster van _____
aftreden; _____
- d. door ontslag hem verleend door de raad van toezicht; _____
- e. door ontslag op grond van artikel 2:298 Burgerlijk Wetboek; _____
- f. door zijn toetreding tot de raad van toezicht. _____

Vertegenwoordiging _____

Artikel 9 _____

1. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting. _____
2. De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt mede toe aan twee gezamenlijk _____
handelende bestuurders. _____
3. Het bestuur kan volmacht verlenen aan één of meer bestuurders, alsook aan _____
derden, om de stichting binnen de grenzen van die volmacht te _____
vertegenwoordigen. _____

Raad van toezicht _____

Artikel 10 _____

1. De stichting kent een raad van toezicht. De raad van toezicht heeft tot taak het _____
toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van _____
zaken in de stichting alsmede het uitoefenen van die taken en bevoegdheden die
in deze statuten aan de raad van toezicht zijn opgedragen of toegekend. _____
2. De raad van toezicht bestaat uit een door de raad van toezicht vast te stellen _____
aantal van ten minste drie natuurlijke personen. _____
3. De leden van de raad van toezicht worden benoemd en ontslagen door de raad _____
van toezicht. In vacatures moet zo spoedig mogelijk worden voorzien. _____
4. De raad van toezicht wijst uit zijn midden een voorzitter en een secretaris aan. _____
5. De leden van de raad van toezicht kunnen geen deel uitmaken van het bestuur of _____
een arbeidsrelatie met de Stichting hebben. _____
6. Het bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de uitoefening van _____
diens taken en bevoegdheden noodzakelijke gegevens en voorts aan ieder lid _____
van de raad alle inlichtingen betreffende de aangelegenheden van de stichting _____
die deze mocht verlangen. De raad van toezicht is bevoegd inzage te nemen en _____

te doen nemen van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de stichting.

7. De raad van toezicht kan zich voor rekening van de stichting in de uitoefening van zijn taak doen bijstaan door één of meer deskundigen.
8. Een lid van de raad van toezicht defungeert:
 - a. door zijn overlijden;
 - b. door het verlies van het vrije beheer over zijn vermogen;
 - c. door zijn aftreden;
 - d. door zijn toetreding tot het bestuur;
 - e. door ontslag hem verleend door de raad van toezicht.

Een besluit tot ontslag als in dit lid bedoeld, kan slechts worden genomen in een vergadering van de raad van toezicht waarin alle leden van de raad van toezicht, met uitzondering van het lid wiens ontslag aan de orde is, aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

9. Het bepaalde in de artikelen 6 en 7 is op de raad van toezicht zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. De raad van toezicht komt ten minste zes maal per jaar bijeen.

Gemeenschappelijke vergadering van het bestuur en de raad van toezicht

Artikel 11

1. Ten minste twee maal per jaar komen het bestuur en de raad van toezicht in gemeenschappelijke vergadering bijeen ter bespreking van de algemene lijnen van het gevoerde en in de toekomst te voeren beleid.
2. Tot de bijeenroeping van een gemeenschappelijke vergadering zijn het bestuur en de raad van toezicht gelijkelijk bevoegd.
3. De gemeenschappelijke vergaderingen worden geleid door de voorzitter van de raad van toezicht. Indien deze afwezig is voorzien de aanwezige bestuurders en leden van de raad van toezicht in de leiding van de vergadering. Tot dat moment wordt de vergadering geleid door het in leeftijd oudste aanwezige lid van de raad van toezicht.

Boekjaar en jaarstukken

Artikel 12

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting en van alles betreffende de werkzaamheden van de stichting, naar de eisen die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat daaruit te allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden gekend.
3. Het bestuur is verplicht jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de stichting te maken, op papier te stellen en vast te stellen. De balans en de staat van baten en lasten behoeven de

goedkeuring van de raad van toezicht. Daartoe worden de vastgestelde stukken binnen één maand na de vaststelling aan de raad van toezicht toegezonden. De raad van toezicht kan, alvorens zijn goedkeuring te verlenen, het bestuur opdragen de balans en de staat van baten en lasten te doen onderzoeken door een door de raad van toezicht aangewezen registeraccountant, accountant-administratieconsulent dan wel een andere deskundige in de zin van artikel 2:393 Burgerlijk Wetboek. Deze deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan de raad van toezicht en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de in het vorige lid bedoelde stukken. Hij brengt zijn verslag ter kennis van het bestuur.

4. De raad van toezicht is bevoegd de bestuurders decharge te verlenen voor hun bestuur, voor zover daarvan uit de vastgestelde stukken blijkt of anderszins aan hem bekend is gemaakt.
5. Het bestuur is verplicht de in de voorgaande leden bedoelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende zeven jaren te bewaren.
6. De op een gegevensdrager aangebrachte gegevens, uitgezonderd de op papier gestelde balans en staat van baten en lasten, kunnen op een andere gegevensdrager worden overgebracht en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met juiste en volledige weergave der gegevens en deze gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.

Reglement

Artikel 13

1. Het bestuur is bevoegd een reglement vast te stellen waarin die onderwerpen worden geregeld, die naar het oordeel van het bestuur (nadere) regeling behoeven.
2. Het reglement mag niet met de wet of deze statuten in strijd zijn.
3. Het bestuur is bevoegd het reglement te wijzigen of te beëindigen.
4. Op de vaststelling, wijziging en beëindiging van het reglement is het bepaalde in artikel 14 lid 1 van toepassing.

Statutenwijziging

Artikel 14

1. Het bestuur is, na voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht, bevoegd deze statuten te wijzigen. Een besluit tot statutenwijziging moet middels het consentbeginsel worden genomen in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
2. De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen. Ieder bestuurder afzonderlijk is bevoegd de desbetreffende akte te verlijden.
3. De bestuurders zijn verplicht een authentiek afschrift van de wijziging en de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het handelsregister.

Ontbinding en vereffening

Artikel 15

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden.
2. Het besluit van het bestuur tot ontbinding moet middels het consentbeginsel worden genomen in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
3. Indien het bestuur besluit tot ontbinding wordt tevens de bestemming van het liquidatiesaldo vastgesteld. Het besluit tot ontbinding en de daarvan deel uitmakende bestemming van het liquidatiesaldo behoeft de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de raad van toezicht. In andere gevallen van ontbinding wordt de bestemming van het liquidatiesaldo door de vereffenaars vastgesteld.
4. Na ontbinding geschiedt de vereffening door de bestuurders, tenzij bij het besluit tot ontbinding anderen tot vereffenaars zijn aangewezen.
5. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden stichting gedurende de bij de wet voorgeschreven termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon.
6. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van Titel 1, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing

Slotbepalingen

Artikel 16

1. In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist de raad van toezicht.
2. Onder schriftelijk wordt in deze statuten verstaan elk via de gangbare communicatiekanalen overgebracht bericht, waarvan uit geschrift blijkt.
3. Het eerste boekjaar van de stichting eindigt op een en dertig december tweeduizend vijf.

OVERGANGSREGELING/BENOEMING BESTUURSLEDEN

Ten slotte verklaarden de comparanten dat bij deze oprichting, in afwijking van het gestelde in artikel 4 lid 1 bepaalde:

- a. het eerste bestuur bestaat uit drie bestuurders;
- b. voor de eerste maal zijn als bestuurders benoemd:
 1. mevrouw Maaïke van Mourik, wonende te 6871 DW Renkum, Lindelaan 23, geboren te Voorburg op elf november negentienhonderd twee en zeventig, als voorzitter;
 2. de heer Jacobus Adrianus Johannes Groot, de comparant sub 1 voornoemd, als penningmeester;
 3. mevrouw Johanna Martha Brouwer, wonende te 6708 NB Wageningen, Wim Sonneveldstraat 28, geboren te Akkrum op vijftien oktober negentienhonderd vijf en vijftig, als secretaris.

Bovenstaande is in afwijking van de in de statuten vereiste minimum samenstelling voor het bestuur van de Stichting. Binnen de aanloopfase van zes maanden zullen de overige leden van de raad van bestuur aangesteld worden.

P

BENOEMING LEDEN RAAD VAN TOEZICHT

De raad van toezicht bestaat uit drie leden; voor de eerste maal zijn leden van de raad van toezicht:

1. de heer Petrus Antonius Oliehoek, wonende te 6871 DW Renkum, Lindelaan 23, geboren te Leidschendam op vijftien augustus negentienhonderd drieënzeventig, als voorzitter;
2. de heer Marius Sytse Alkema, wonende te 6711 MX Ede, Acacialaan 5, geboren te Renkum op vier en twintig augustus negentienhonderd een en zestig, als lid van de raad van toezicht;
3. mevrouw Paulina Cornelia Maria Schakenbos, de comparante sub 2 voornoemd, als secretaris.

SLOT

WAARVAN AKTE in minuut is verleden te Wageningen op de datum in het hoofd van deze akte vermeld.

De comparanten zijn mij, notaris, bekend. De inhoud van de akte is aan hen opgegeven en toegelicht. De comparanten hebben verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te stellen, tijdig voor het verlijden daarvan van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en met de inhoud in te stemmen.

Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna eerst door de comparanten en vervolgens door mij, notaris, ondertekend.

Volgt ondertekening

VOOR AFSCHRIFT:

